

Kuntien valtionosuusjärjestelmä nyt ja vuodesta 2023 eteenpäin

Kesäkuu 2022

Olli Riikonen

Valtion rahoitus kunnille 2022

VALTIONAVUT

YHTEENSÄ N. 11,9 MRD.€ KUNNILLE

VALTIONOSUUDET

VM

$7,99 + 2,65 = 10,64$
mrd.€

OKM

$-1,5 + 1,5 \text{ mrd.€} =$
n. +/-0

VALTION-
AVUSTUKSET
1,3 mrd.€
- Eri ministeriöt

Valtion rahoitus kunnille 2023

VALTIONAVUT

YHTEENSÄ N. 5,36 MRD.€ KUNNILLE

(VM:N KUNTATALOUSOHJELMA 13.4.2022)

VALTIONOSUUDET

VM

$2,7 + 0,8 = 3,5$
mrd.€

OKM

$-1,5 + 1,5 \text{ mrd.€} =$
n. +/-0

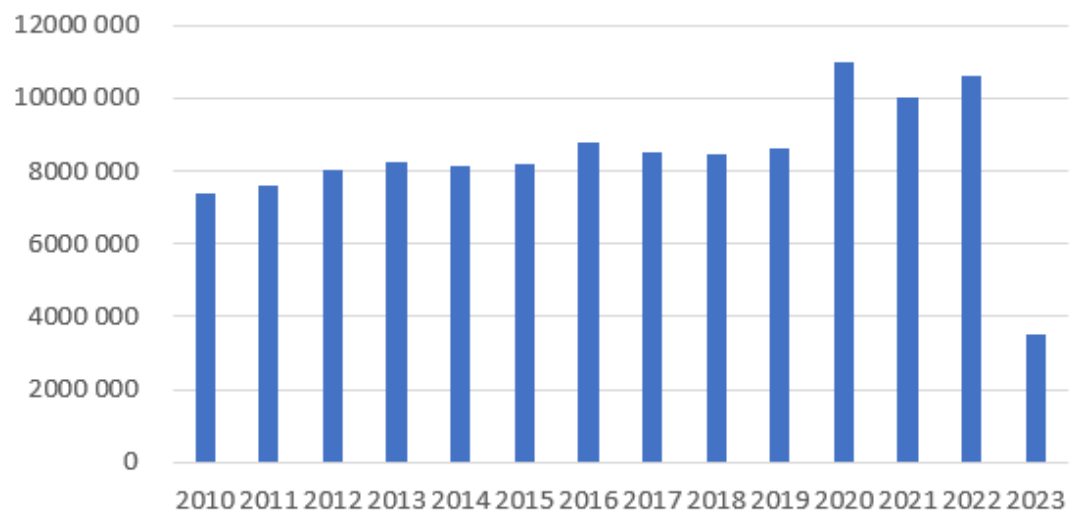
VALTION-
AVUSTUKSET
565 M€
- Eri ministeriöt

Kuntien (Manner-Suomi) valtionosuudet yhteensä vuosina 2010-2023

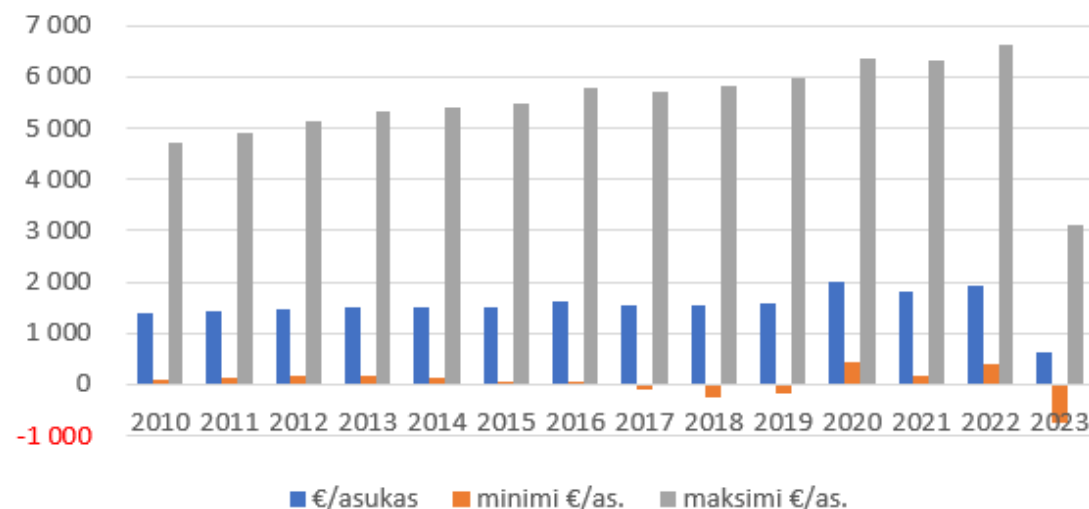
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1 000 €	7 372 826	7 622 043	8 017 577	8 237 593	8 133 906	8 183 003	8 787 136	8 498 934	8 456 755	8 640 795	11 005 673	10 009 027	10 610 507	3 514 062
muutos-%		3,4 %	5,2 %	2,7 %	-1,3 %	0,6 %	7,4 %	-3,3 %	-0,5 %	2,2 %	27,4 %	-9,1 %	6,0 %	-66,9 %
€/asukas	1 379	1 419	1 485	1 519	1 494	1 499	1 605	1 550	1 541	1 572	1 996	1 804	1 928	637
minimi €/as.	98	122	185	159	112	31	46	-82	-238	-190	425	168	384	-763
maksimi €/as.	4 735	4 895	5 157	5 347	5 421	5 474	5 771	5 705	5 815	5 998	6 356	6 338	6 622	3 130

Lähde: Tilastokeskus / Kuntaliitto

Kuntien valtionosuudet x1000 € vuosina 2010-2023

Valtionosuudet €/as. ja ääripäät

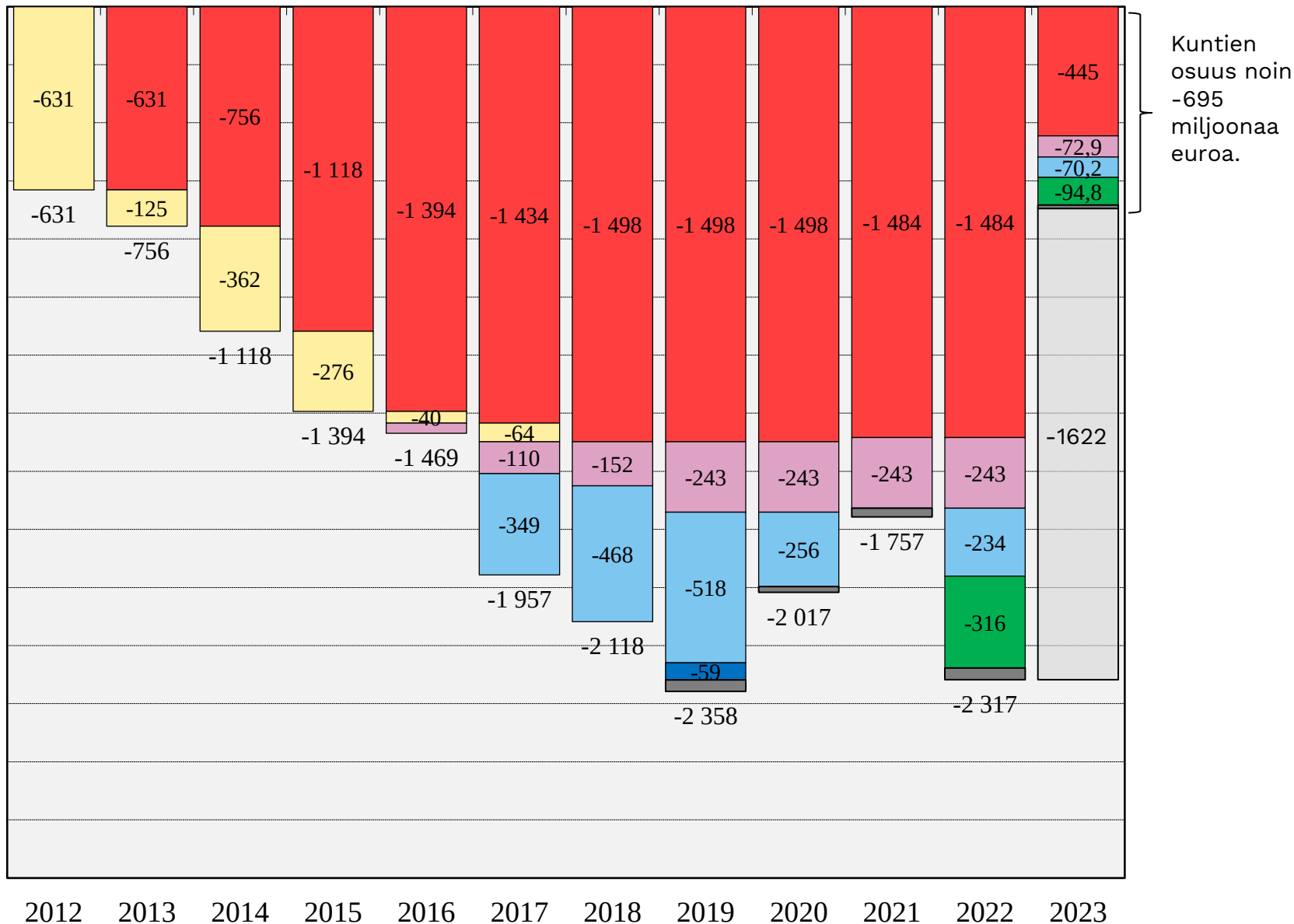

Vuosien 2012-2023 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen milj. €

Lähde: Kuntaliitto
Päivitetty: 20.10.2021 MM

- Ko. vuoden uusi valtionosuusleikkaus
- Aikaisempien leikkausten kumulatiivinen summa
- Indeksikorotusten jäädyttäminen
- Kiky-sopimukseen perustuva leikkaus
- Kustannustenjaon tarkistuksen ylimääräinen kiky-leikkaus (59 milj. €)
- Digitalisaatorahan, harkkarien ja yhdistymisavustusten rahoitus (yht. 20-40 milj.€)
- Kustannustenjaon tarkistuksesta maksamatta jätetty osuus (316 m€)

Sote-uudistus huomioiden vuodesta 2023 alkaen

Suurten muutosten vuosi 2023

- Vuonna 2023 tapahtuu suurin muutos kuntien toimintaan (valitse sopivin)
 - mies-/nais-/ihmismuistiin
 - koko elinaikanani
 - kautta aikojen
 - ties mihin verrattuna
 - sitten sotien
 - yleiskatteisiin valtionosuuksiin siirtymisen
- Sote lähtee, mutta häntä / riippa / laahus jää = kuntien valtionosuusjärjestelmään jää eriä, jotka eivät perustu tulevaisuuden kunnan tehtäviin, vaan menneisyyden kunnan sote-kustannuksiin - sote-muutosrajoitin ja siirtymätasaus
- Olennaisin muutos: Ikärakenteen määräytyy edelleen suurin osa valtionosuuksista, mutta painopiste muuttuu: Tähän asti ”kallein/arvokkain” ikäluokka 85+, jatkossa 13-15-vuotiaat.

Lainsäädäntö

- Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1704/2009 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®
 - Lainsäädäntö muuttuu 1.1.2023:
 - Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®
 - HE 68/2022 vp (eduskunta.fi) (vielä lisää muutoksia)
- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

Kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset ja tulot

Siirtyvät kustannukset

21,2
mrd. euroa

Kuntien vuoden 2021
tilinpäätösarvioiden ja
vuoden 2022
talousarvioiden
perusteella kunnilta
hyvinvointialueille
siirtyvien tehtävien
nettokustannukset ovat
hieman yli 21 mrd. euroa

=

Siirtyvät tulot

5,4

mrd. euroa

Kunnan peruspalvelujen
valtionosuudesta

1,9

mrd. euroa

Kuntien veromenetysten
korvauksista

0,8

mrd. euroa

Kuntien yhteisöverosta
jako-osuutta alentamalla

13,2

mrd. euroa

Kunnallisverosta kaikkien
kuntien veroprosenttia
12,64 %-yks. alentamalla*

* Kuntien väliset kunnallisveroprosenttien vaihteluvälit ja kuntalaisten veroasteet pysyvät ennallaan 12,64 %-yksikön siirron jälkeen.

Sote-uudistuksen myötä siirtyvien erien tarkentuminen kevääseen 2021 verrattuna

Laskelman perustana
kuntien talousarviot 2021
ja -suunnitelmat 2022

Laskelman perustana
kuntien tilinpäätösarviot
2021 ja talousarviot 2022

TA21+TS22
vs.
TPA21+TA22
+2,9 %

Siirtyvät erät	Kevät 2021	Kevät 2022	Muutos
Siirtyvät nettokustannukset	20,63 mrd. €	21,23 mrd. €	0,6 mrd. €
Leikattava valtionosuus (sote-osa)	5,32 mrd. €	5,36 mrd. €	0,04 mrd. €
Leikattava veromenetyksen kompensaatio (70 %)	1,84 mrd. €	1,94 mrd. €	0,1 mrd. €
Leikattava yhteisövero (-1/3)	0,67 mrd. €	0,82 mrd. €	0,15 mrd. €
Kunnallisverosta leikattavaksi jäävä osuus	12,8 mrd. €	13,2 mrd. €	0,4 mrd. €
Leikattava veroprosentti	12,39 %-yks.	12,64 %-yks.	0,25 %-yks.

Lopullinen
veroprosentti-
leikkaus

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

KUNTA-
JITTO

Kuntien tuloslaskelman muodostuminen

Nykytilanne verrattuna uudistuksen jälkeiseen tilanteeseen vuoden 2022 tasolla.

Kunnan tuloslaskelman muodostuminen	Nykytilanne, milj. €	Uudistuksen jälkeen, milj. €	Muutos, milj. €
Toimintakate + poistot	-36 322	-15 088	21 234
Kunnallisvero (12,64 %-yksikön siirto)	21 284	8 114	-13 170
Yhteisövero	2 451	1 634	-817
Kiinteistövero	2 089	2 089	0
Peruspalvelujen valtionosuus (VM)	7 947	2 609	-5 338
Vos-muutosrajoitin	0	-4	-4
Veromenetysten korvaus	2 777	833	-1 944
Valtionosuus, OKM	2	2	0
Rahoituserät, netto	343	343	0
Verotuskust. alentuminen (kunnat)	0	62	62
Vos-järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0
Vuosikate – poistot (tasapainotila)	571	595	23

Kuntien valtionavut vuosina 2022–2026

Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut, milj. euroa, kehysvuodet vuoden 2023 hintatasossa

	2022 TA	2023 JTS	2024 JTS	2025 JTS	2026 JTS
Laskennalliset valtionosuudet	9 099	3 988	3 929	3 880	3 889
VM, valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen	7 983	2 706	2 736	2 746	2 756
OKM¹⁾	1 115	1 282	1 192	1 134	1 132
josta kuntayhtymien osuus	1 053	1 058	1 052	1 040	1 040
Muut valtionavut					
OM yhteensä	11	11	32	0	0
VM yhteensä	30	11	11	11	11
OKM yhteensä	234	213	177	173	173
MMM yhteensä	4	4	4	4	4
LVM yhteensä	45	41	41	41	41
TEM yhteensä	208	171	191	201	201
STM yhteensä²⁾	695	71	71	71	71
YM yhteensä	57	42	18	18	9
Muut valtionavut yhteensä, milj. euroa	1 285	565	546	520	511
Verotulomenetysten korvaukset	2 648	806	836	870	880
Valtionavut yhteensä, milj. euroa	13 031	5 359	5 310	5 270	5 280

¹⁾ Kuntien laskennallinen osuus on arvioitu OKM:n hallinnonalan (ml. yksityiset) kokonaisuudesta.

²⁾ Sote-uudistuksen myötä suurin osa STM:n hallinnonalan valtionavuista siirtyy hyvinvointialueille vuonna 2023.

Kuntien valtionavut ”kuntakielellä”

Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille	2022 TA	2023 JTS	2024 JTS	2025 JTS	2026 JTS
VM, valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen	7 983	2 706	2 736	2 746	2 756
OKM, valtionosuus kunnille (vähennettynä kuntien omarahoitusosuudella)	0	0	0	0	0
Valtionosuudet (vos) kunnille yhteensä	7 983	2 706	2 736	2 746	2 756
Verotulomenetysten korvaukset kunnille	2 648	806	836	870	880
Vos ja verotulomenetysten korvaukset kunnille	10 631	3 512	3 572	3 616	3 636
OKM, valtionosuus kuntayhtymille	1 053	1 058	1 052	1 040	1 040
Vos ja verotulomenetysten korvaukset kunnille ja kuntayhtymille yhteensä	11 684	4 570	4 624	4 656	4 676
<i>Muut valtionavut (lue: valtionavustukset)</i>					
OM yhteensä	11	11	32	0	0
VM yhteensä	30	11	11	11	11
OKM yhteensä	234	213	177	173	173
MMM yhteensä	4	4	4	4	4
LVM yhteensä	45	41	41	41	41
TEM yhteensä	208	171	191	201	201
STM yhteensä	695	71	71	71	71
YM yhteensä	57	42	18	18	9
Muut valtionavut yhteensä, milj. euroa	1 284	564	545	519	510
Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille yhteensä, milj. euroa	12 968	5 134	5 169	5 175	5 186

Kuntien valtionosuusrahoitus 2022

Peruspalvelujen valtionosuus (VM)

Pohjana laskennalliset kustannukset 30,9 mrd. €

Tehtävät: Sote, perusopetus, varhaiskasvatus, kirjasto, kulttuuri ja taiteen perusopetus.

Kunnille maksetaan 10,64 mrd. €:

Valtionosuudet 7,95 mrd. € + verotulomenetysten kompensaatiot 2,65 mrd. €

IKÄRAKENNE N. 70 % = 21,5 MRD. €

SAIRASTAVUUS N. 24 %
7,3 MRD. €

**MUUT
TEKIJÄT
N. 7 %**
2 MRD. €

KUNNAN OMARAHOITUSOSUUS 23,6 MRD. € = 4291,05 €/AS.

Laskennalliset kustannukset – kunnan omarahoitusosuus

7,3 mrd. € (valtionosuusprosentti 23,59 %)

Kuntien ääripää: 15 % --->>> 45,1 %

+

Lisäosat: syrjäisyys, saamen kotiseutu, työpaikkaomavaraisuus, yht. 366 M€

+/-

Muut lisäykset ja vähennykset netto -500 M€

+/-

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 790 M€

+

Veromenetysten korvaus 2,65 mrd. €

**=> Kunnille maksetaan
10,6 mrd. € = n. 1900 €/as.**

**Esi- ja
perusopetuksen
kotikunta-
korvaukset**

Opetus- ja kulttuuritoimen
valtionosuus (OKM).

Koulutuskuntayhtymille

1 mrd. €.

Kunnille nettona

+15 milj. €

**KUNNAN V. 2022
OMARAHOITUSOSUUS**
* LUKIO 91 €/AS.
* AMMATILLINEN
KOULUTUS 186 €/AS.
=> 1,5 MRD. €

**JÄRJESTÄJÄKUNNALLE
VALTIONOSUUKSINA**

- Lukio
- Ammatillinen koulutus
- Aamu- ja iltapäivätoiminta
- Kansalais-/kansanopisto
- Taiteen perusopetus
- Museo, teatteri, orkesteri
- Liikunta ja nuoris

Kuntien valtionosuusrahoitus 2023

Peruspalvelujen valtionosuus (VM)

Pohjana laskennalliset kustannukset 9,5 mrd. €

Tehtävät: Perusopetus, varhaiskasvatus, kirjasto, kulttuuri ja taiteen perusopetus.

Kunnille maksetaan yhteensä 3,5 mrd. €:

Valtionosuudet 2,7 mrd. € + verotulomenetysten kompensaatiot 0,8 mrd. €

IKÄRAKENNE N. 83,2 %
7,9 MRD. €

MUUT TEKIJÄT
N. 16,8 % = 1,6 MRD. €

KUNNAN OMARAHOITUSOSUUS
7,36 MRD. € = 1330,30 €/AS.

Laskennalliset kustannukset – kunnan omarahoitusosuus
2,15 mrd. € (valtionosuusprosentti 22,09 %)
Kuntien ääripää: n. -21 % --->>> +57 %

+

Lisäosat: syrjäisyys, saamen kotiseutu, työpaikkaomavaraisuus, hyte, väestön kasvu
Yhteensä 266 M€

+/-

Muut lisäykset ja vähennykset (sis. muutosrajoitin ja siirtymätasaus) -518 M€

+/-

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 796 M€

+

Veromenetysten korvaus 805,5 M€

Kunnille maksetaan
n. 3,5 mrd. € = n. 640 €/as.

Esi- ja
perusopetuksen
kotikunta-
korvaukset

Opetus- ja kulttuuritoimen
valtionosuus (OKM).
Koulutuskuntayhtymille
1 mrd. €.
Kunnille nettona
+15 milj. €

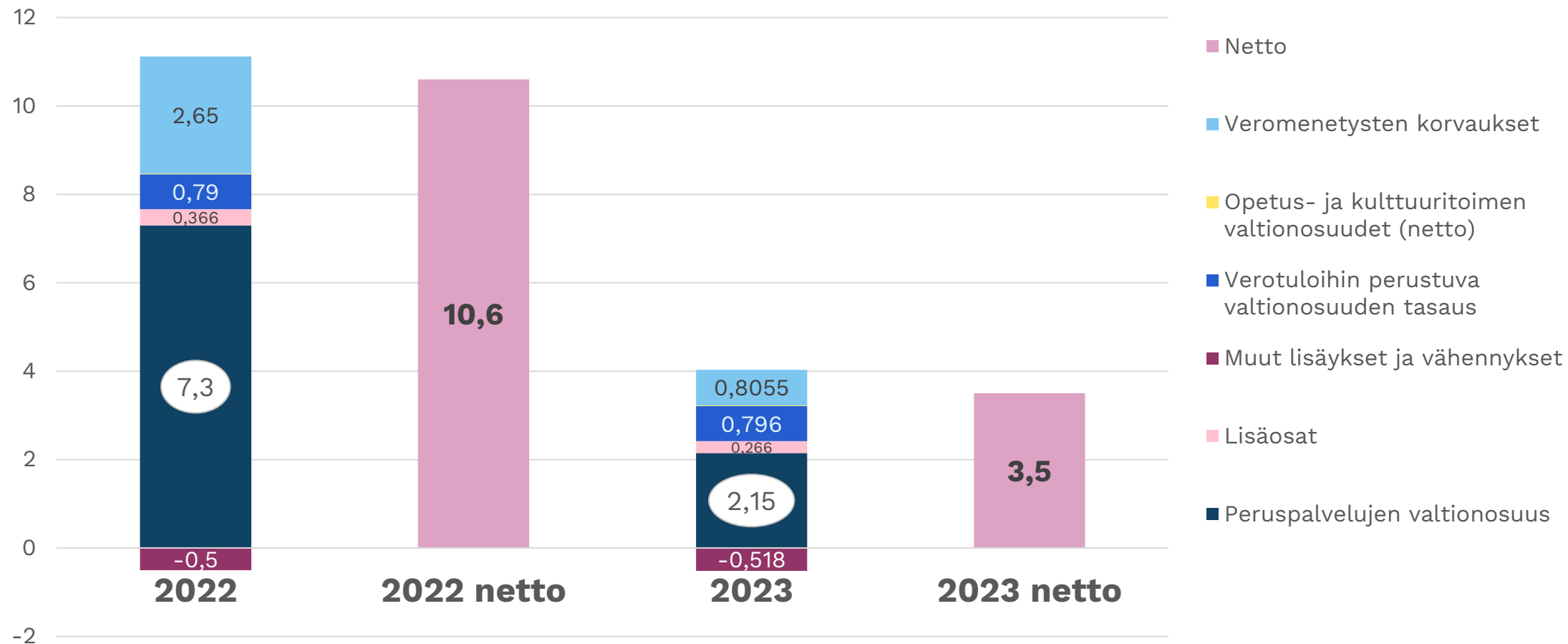
KUNNAN V. 2022
OMARAHOITUSOSUUS
* LUKIO 91 €/AS.
* AMMATILLINEN
KOULUTUS 186 €/AS.
=> 1,5 MRD. €

JÄRJESTÄJÄKUNNALLE
VALTIONOSUUKSINA

- Lukio
- Ammatillinen koulutus
- Aamu- ja iltapäivätoiminta
- Kansalais-/kansanopisto
- Taiteen perusopetus
- Museo, teatteri, orkesteri
- Liikunta ja nuoris

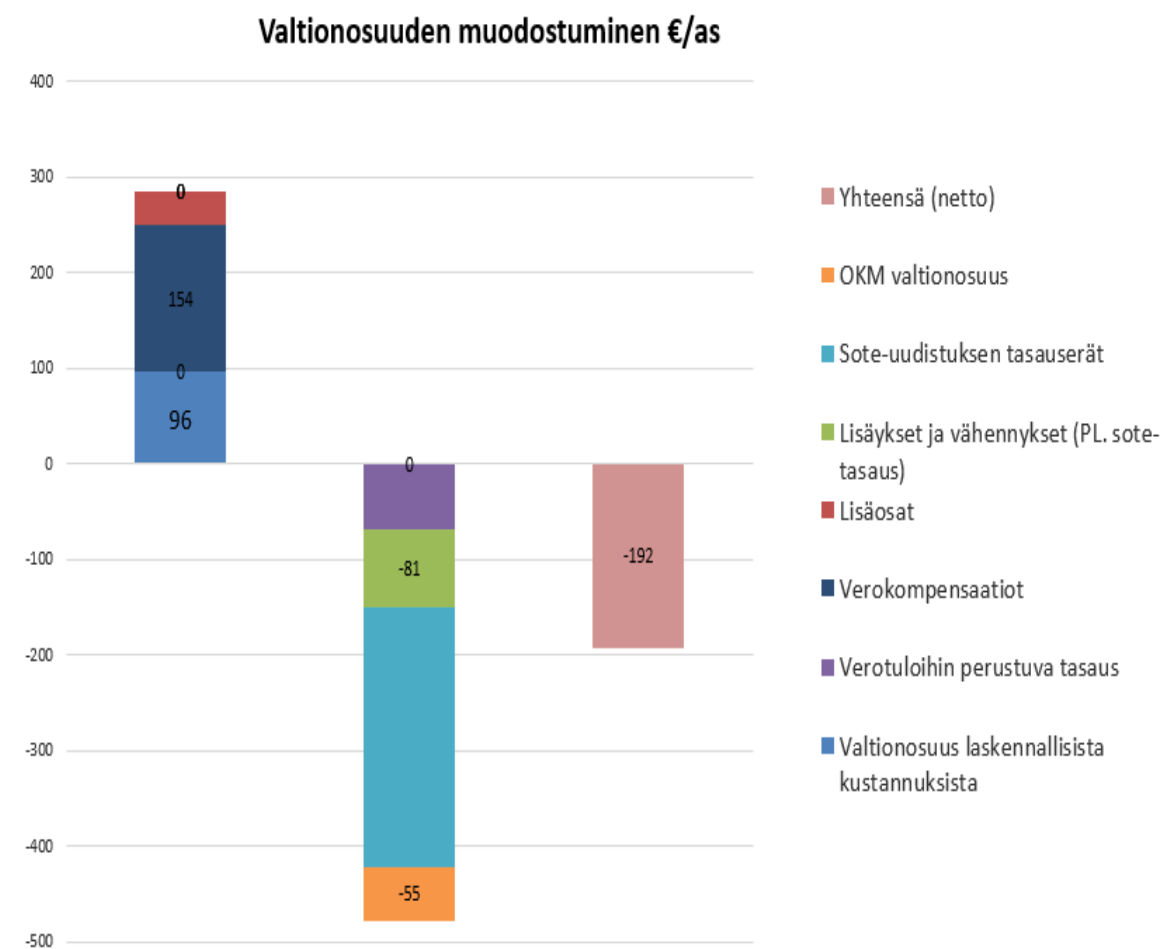
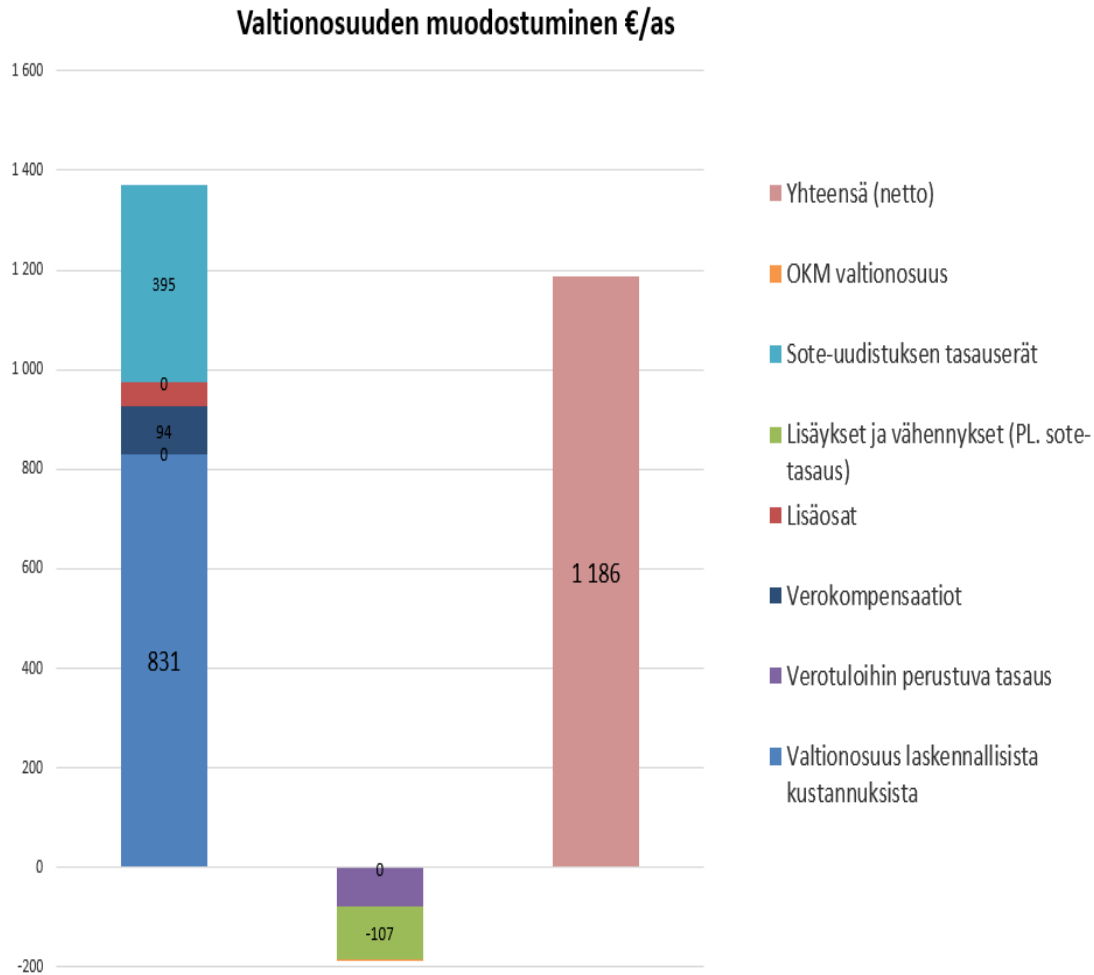
Kuntien valtionosuuksien rakenne 2022 ja 2023

Luvut miljardia euroa

Espoon ja Harjavan valtionosuudet 2023

Lähde: Kuntaliiton valtionosuuslaskuri

Kuntien talous heikkenee 2022, mutta pääasiallinen huolen aihe on, mitä tapahtuu rahoituspohjalle vuodesta 2024

Tuskin koskaan on kuntien ollut näin vaikea ennakoida taloussuunnitelmavuosien avainlukuja

- Kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset ja tulopohja vuodesta 2023 eteenpäin arviolaskelmien varassa
- Kunnallisveroprosentin leikkaus 12,64 % on lopullinen ja määrää, että kunnan vuoden on 2023 veroprosentti on vuoden 2022 veroprosentti vähennettynä 12,64 %-yksiköllä
- Vaikka sote-kustannukset ja ns. sote-sidonnaiset valtionosuudet lähtevät kuntien taloudesta vuonna 2023, menneet sote-kustannukset vaikuttavat kuntien valtionosuuksiin myös vuoden 2023 jälkeen
- Vuoden 2022 sote-kustannusten toteuma ratkaisee kuntien tulevan valtionosuuspohjan, koska mahdollinen puuttuva raha leikataan vuodesta 2024 alkaen kuntien valtionosuuksista
- Lopullinen vaikutus kuntatalouteen tiedetään vasta syksyllä 2023, kun tilinpäätöstietojen 2022 mukaan tehtävät lopulliset laskelmat valmistuvat
- Koronatilanne sotkenut sote-talouden ja sotkee sitä edelleen
- Kun huomio on uudistuksen valmistelussa ja palveluiden siirrossa -> riskit sote-kustannusten hallitsemattomaan kasvuun ovat suuret

Minkä osuuden kunnan toiminnasta valtio rahoittaa? Mikä on kunnan valtionosuusprosentti?

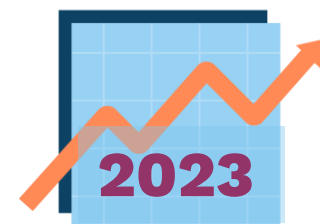
- ”Virallinen” valtionosuusprosentti lasketaan kaavasta: Kunnan peruspalvelujen laskennalliset kustannukset (ikä rakenne + muut laskennalliset kustannukset) – kunnan omarahoitusosuus €/as. x asukasluku = valtion osuus laskennallisesta kustannuksesta
 - Esim. 2.000.000 € – (1.300 €/as. * 1000 as.) = 700.000 € -> 35 % (700.000 : 2.000.000)
- Monta muutakin mahdollista ja oikeaa vastausta, koska laskennalliset kustannukset ovat vain osa kaikista kunnan kustannuksista ja ko. valtionosuuskin vain osa kaikista valtionosuuksista
- Valtion rahoitusosuuteen vaikuttaa:
 - Otetaanko huomioon vain valtionosuudet vai myös valtionavustukset
 - Otetaanko huomioon vain peruskunta vai kuntakonserni
 - Katsotaanko vain käyttötaloutta vai kokonaiskuluja
 - Suhteutetaanko bruttoon vai nettoon
 - Vai verrataanko valtionosuuksien suhdetta verorahoitukseen
- Jokaisella kunnalla valtion rahoitusosuus on yksilöllinen

Kaikki tarpeellinen valtionosuuksista löytyy Kuntaliiton sivuilta

- <https://www.kuntaliitto.fi/talous/valtionosuudet/valtionosuuslaskelmat>
- [Valtionosuuslaskelma](#) - yhteenveto merkittävimmistä valtionosuuksien osista excel-tiedostona, johon on laskettu VM:n ja OKM:n valtionosuudet yhteen
 - Vuoden 2023 laskelma sisältää myös vertailuja edellisiin laskelmaversioihin (kuntatalousohjelman painelaskelma syksyiltä ja sote-siirtolaskelman luvut keväältä 2021)
- [Valtionosuuslaskuri](#), jolla voi tarkastella yksittäisen kunnan valtionosuuden muodostumista – hyvä tapa perehtyä valtionosuusjärjestelmän rakenteeseen
- [Jakoavain – sote-uudistuksen siirtyvien rahavirtojen simulointiin ja uuden järjestelmän hahmottamiseen](#)
- Katso ohjevideo: <https://www.youtube.com/watch?v=oHlkUhKhi9g>

Mitä Kuntaliiton valtionosuuslaskelma kertoo?

Valtionosuuslaskelman räjäytys

Sote-uudistus tuo valtionosuuksiin muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen. Ne sisältyvät peruspalvelujen valtionosuuteen, mutta niiden vaikutus esitetään taulukossa.

Valtionosuusjärjestelmä on **hallinnollisesti kaksiosainen**. VM:n että OKM:n valtionosuudet (sinisellä ympyröidyt) tulee muistaa laskea yhteen arvioitaessa kunnalle myönnetyn valtionosuuden kokonaismäärää.

Kun verotukseen tehdään muutoksia (verovähennyksiä lisätään), kuntien verotulot pienenevät. Näitä on kompensoitu kunnille jo usean hallituskauden ajan lisäämällä veromenetystä vastaava euromäärä kunnan valtionosuuteen. Tämä nykyään **verotulomenetysten korvauksen** nimellä maksettava euromäärä ei siis liity valtionosuuteen mitenkään, mutta valtionosuusjärjestelmää käytetään veromenetysten kompensatioiden maksamiseen.

”Valtionosuudet yhteensä” (ns. **oikea valtionosuus** = VM + OKM) on euromäärä, joka kunnille myönnetään peruspalvelujen järjestämiseen.

Valtionosuuksia maksettaessa em. eriin yhdistetään vielä **kotikuntakorvaukset**. Ne eivät ole kirjanpidollisesti valtionosuutta, vaan asiakaspalvelujen ostoja / myyntituloja toisilta kunnilta, mutta maksetaan kunnille valtionosuuksien yhteydessä.

Kuntanro	Kunta	Asukasluku 31.12.2021	Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta (sis.sote-muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen)	Siitä: Sote-uudistuksen järjestelmämuutoksen tasaus vuodelle 2023	Siitä: Sote-uudistuksen muutosrajoitin	Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus yhteensä (D+G)	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	Veromenetysten korvaus	Valtionosuudet yhteensä (H+I+J)	Valtionosuudet €/as.	Valtionosuuksien muutos yhteensä 2022-23	Muutos %	Muutos yhteensä €/as.
	YHTEENSÄ	5 517 897	1 897 401 005	-3 590 915	-0	796 305 418	2 693 706 423	14 855 369	805 500 000	3 514 061 792	637	-7 096 444 730	-66,9 %	-1 291
5	Alajärvi	9 311	6 804 474	1 879 209	504 932	5 305 645	12 110 119	1 507 772	1 921 289	15 539 180	1 669	-23 437 451	-60,1 %	-2 469
9	Alavieska	2 491	1 996 497	443 440	50 352	1 719 854	3 716 351	-539 829	510 827	3 687 350	1 480	-6 868 664	-65,1 %	-2 714
10	Alavus	11 197	4 193 757	476 651	-585 220	6 189 455	10 383 212	-678 824	2 365 896	12 070 284	1 078	-32 625 000	-73,0 %	-2 866
16	Asikkala	8 033	7 541 384	3 540 836	3 051 370	2 247 075	9 788 459	-571 243	1 360 177	10 577 393	1 317	-12 221 989	-53,6 %	-1 512
18	Askola	4 847	1 250 015	-654 209	-460 780	1 267 644	2 517 659	-122 335	791 522	3 186 846	657	-5 286 938	-62,4 %	-1 080
19	Aura	3 955	1 731 617	33 268	-282 630	1 618 431	Peruspalvelujen valtionosuus (VM) on 431			3 026 855	993	-4 039 455	-50,7 %	-1 019
20	Akaa	16 467	1 067 344	-1 714 207	-1 810 468					8 086 511	515	-26 772 863	-75,9 %	-1 636

rakenteellisesti kolmiosainen. Se muodostuu 1) kustannuserojen tasauksen, 2) tulopohjan tasauksen ja 3) muiden erien summana. Näistä tulopohjan tasaus (=verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus) on erotettu tässä laskelmassa omaksi sarakkeekseen

Välilehdillä vertailuja

Vuoden 2023 valtionosuuslaskelmien vertailu - valtionosuudet yhteensä

14.4.2022

Lähteet:

Kuntien rahoituslaskelmat on päivitetty kevään 2022 tiedoilla - Valtiovarainministeriö (vm.fi) - Ennakollinen kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaskelma vuonna 2023

Kuntatalousohjelma - Valtiovarainministeriö (vm.fi) - laskelmat syksyn 2021 painelaskelman mukaan (ei enää verkossa)

Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat | Soteuudistus (12.5.2021)

Kaikissa laskelmissa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet sisältyvät laskelmiin vuoden 2022 tasossa

Kuntanro	Kunta	Asukasluku	Valtionosuudet 2023 huhtikuun 2022 vos- laskelman mukaan	Valtionosuudet 2023 syksyn 2021 kto- painelaskelman mukaan	Valtionosuudet 2023 kevään 2021 sote- siirtolaskelman mukaan	Valtionosuudet €/as. 2023 huhtikuun 2022 vos-laskelman mukaan (as.luku 31.12.2021)	Valtionosuudet €/as. 2023 syksyn 2021 kto- painelaskelman mukaan	Valtionosuudet €/as. 2023 kevään 2021 sote- siirtolaskelman mukaan	Muutos kto- laskelmaan verrattuna €/as.	Muutos kto- laskelmaan verrattuna %		Valtionosuudet yhteensä v. 2022	Valtionosuudet yhteensä v. 2022 €/as.
0	Manner-Suomi	5 503 664	3 501 602 979	3 522 141 174	3 357 966 963	635	640	610	-6	-0,9 %		10 603 578 534	1 927
5	Alajärvi	9 419	15 504 902	15 337 596	15 068 673	1 665	1 629	1 600	36	2,2 %		39 004 724	4 141
9	Alavieska	2 517	3 687 350	3 230 657	3 094 421	1 480	1 282	1 229	198	15,4 %		10 583 290	4 205
10	Alavus	11 332	12 048 896	12 313 966	12 517 128	1 076	1 085	1 105	-9	-0,8 %		44 673 906	3 942
16	Asikkala	8 059	10 577 393	6 868 307	6 815 508	1 317	815	846	502	61,5 %		22 823 560	2 832
18	Askola	4 878	3 186 846	3 143 972	2 767 031	657	611	567	47	7,7 %		8 478 266	1 738
19	Aura	3 959	3 926 855	3 918 364	3 786 028	993	1 004	956	-11	-1,1 %		7 987 653	2 018
20	Akaa	16 391	8 486 511	7 077 456	7 086 511	515	433	432	83	19,1 %		35 327 506	2 155
46	Enonkoski	1 369	1 658 684	1 521 490	1 428 661	1 218	1 106	1 044	112	10,1 %		6 022 176	4 399
47	Enontekiö	1 808	3 667 370	3 911 104	3 762 743	2 050	2 195	2 081	-145	-6,6 %		9 869 743	5 459
49	Espoo	292 796	352 391 484	314 931 780	300 309 505	1 186	1 051	1 026	135	12,9 %		160 210 309	547
50	Eura	11 483	7 274 651	6 105 332	5 937 671	637	527	517	111	21,0 %		27 126 288	2 362
51	Eurajoki	9 452	-4 396 190	-1 880 711	-2 118 593	-471	-210	-224	-261	124,4 %		13 916 316	1 472

Tarkempi erittely, mm. muutosrajoitin

<

VM-vos:n lisäosat ja lisäykset ja vähennykset suoraan Kuntaliiton yhteenvedosta

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2023

Lähde: VM/KAO 13.4.2022 [Valtionosuuspäätöksiä ja niihin liittyviä laskentatietoja - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#)

Taulukossa näytetään valikoituja laskentatekijöitä, jotka vaikuttavat peruspalvelujen valtionosuuden määrään. Kattava erittely kaikista laskentatekijöistä VM:n verkkosivuilla olevassa alkuperäislähteenä.

Eri laskentatekijöiden vaikutuksesta saa hyvän käsityksen Kuntaliiton valtionosuuslaskuria käyttämällä.

Huom! 1) Taulukossa on piilotettuja sarakkeita

Huom! 2) Taulukossa EI ole mukana opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta, ainoastaan VM:n valtionosuusrahoitus

Muutosrajoittimen ja järjestelmämuutoksen tasauksen sarakkejärjestys vaihdettu vastaamaan laskentajärjestystä (19.5.2022)

Kunta-nro	Kunta	Asukasmäärä 31.12.2021	Laskennalliset kustannukset yhteensä	Valtionosuus omarahoitusosuuden jälkeen (välisumma)	Kunnan oma vos-%	LISÄOSAT					MUUT LISÄYKSET JA VÄHENNYKSET				Valtionosuus ennen verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta	Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	Veroperuste- muutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	VM vos yhteensä
						Syrjäisyys	Saamen kotiseutu	Työpaikka- omavaraisuus	HYTE-kerron	Väestön kasvu	Vähennykset yhteensä	Verotulotasauksen muutoksen neutraalisointi, järjestelmämuutos 2022 (15,71 €/as)	Sote-uudistuksen muutosrajoitin	Sote-uudistuksen järjestelmä- muutoksen tasaus vuodelle 2023					
	YHTEENSÄ	5 517 897	9 506 397 415	2 149 385 345	22,6 %	63 206 649	1 138 875	69 567 454	102 963 958	29 076 668	-601 049 010	86 701 981	-3 590 915	-0	1 897 401 005	796 305 418	2 693 706 423	805 500 000	3 499 206 423
5	Alajärvi	9 311	16 787 715	4 373 358	26,1 %	329 252	0	118 031	152 837	0	-699 448	146 303	1 879 209	504 932	6 804 474	5 305 645	12 110 119	1 921 289	14 031 408
9	Alavieska	2 491	4 874 641	1 553 391	31,9 %	3 673	0	22 834	41 935	0	-158 270	39 141	443 440	50 352	1 996 497	1 719 854	3 716 351	510 827	4 227 179
10	Alavus	11 197	19 265 515	4 336 555	22,5 %	360 956	0	141 028	200 524	0	-912 673	175 937	476 651	-585 220	4 193 757	6 189 455	10 383 212	2 365 896	12 749 108
16	Asikkala	8 033	11 938 554	1 228 155	10,3 %	0	0	76 736	157 575	0	-639 509	126 221	3 540 836	3 051 370	7 541 384	2 247 075	9 788 459	1 360 177	11 148 636
18	Askola	4 847	8 995 631	2 533 126	28,2 %	0	0	38 061	54 977	0	-337 320	76 160	-654 209	-460 780	1 250 015	1 267 644	2 517 659	791 522	3 309 181
19	Aura	3 955	7 378 580	2 105 379	28,5 %	0	0	32 775	58 542	0	-277 861	62 144	33 268	-282 630	1 731 617	1 618 018	3 349 635	651 431	4 001 065
20	Akaa	16 467	27 627 099	5 671 648	20,5 %	0	0	146 875	194 199	0	-1 679 447	258 744	-1 714 207	-1 810 468	1 067 344	7 401 590	8 468 934	2 677 553	11 146 487
46	Enonkoski	1 362	2 474 438	658 483	26,6 %	159 239	0	13 778	16 048	0	-117 398	21 401	287 606	251 019	1 290 175	416 340	1 706 515	288 898	1 995 413
47	Enontekiö	1 789	3 749 746	1 364 472	36,4 %	632 021	159 160	19 922	21 149	0	-119 387	28 110	-51 230	661 689	2 715 906	612 551	3 328 457	375 458	3 703 914
49	Espoo	297 132	643 174 377	247 008 281	38,4 %	0	0	3 446 717	6 761 082	4 593 179	-36 449 834	4 668 796	86 211 521	31 016 317	347 256 058	-22 694 712	324 561 346	27 907 391	352 468 737
50	Eura	11 417	18 110 611	2 888 325	15,9 %	0	0	128 211	111 459	0	-808 894	179 394	628 306	418 014	3 544 814	3 074 421	6 619 235	1 979 967	8 599 202
51	Eurajoki	9 334	16 285 137	3 840 115	23,6 %	0	0	112 087	167 729	0	-610 825	146 664	-4 112 808	-4 570 243	-5 027 283	-155 499	-5 182 781	1 701 270	-3 481 511
52	Evijärvi	2 404	4 236 382	1 031 129	24,3 %	109 499	0	26 890	47 536	0	-146 487	37 774	699 287	368 479	2 174 106	1 103 671	3 277 776	529 388	3 807 164
61	Forssa	16 573	22 529 560	432 779	1,9 %	0	0	268 793	216 797	0	-1 917 488	260 409	1 546 169	2 133 624	2 941 084	5 815 330	8 756 414	2 840 372	11 596 786
69	Haapajärvi	6 802	12 680 215	3 611 108	28,5 %	316 808	0	91 914	107 212	0	-521 659	106 879	-1 514 006	-1 730 208	468 048	3 670 348	4 138 396	1 296 688	5 435 084
71	Haapavesi	6 613	13 600 143	4 783 030	35,2 %	264 983	0	87 937	98 100	0	-505 352	103 909	16 198	-637 115	4 211 690	3 863 989	8 075 679	1 270 583	9 346 262
72	Hailuoto	950	2 479 895	1 213 260	48,9 %	89 087	0	8 589	13 319	0	-59 598	14 927	-51 926	-2 094	1 225 564	322 801	1 548 365	159 895	1 708 260
74	Halsua	1 083	1 858 904	414 940	22,3 %	144 561	0	12 811	12 399	0	-71 164	17 017	234 043	101 037	865 644	460 960	1 326 604	255 907	1 582 511
75	Hämä	40 700	20 000 000	2 000 000	7,0 %	0	0	000 000	000 000	0	0 000 000	000 000	000 000	0 000 000	0 000 000	000 000	0 000 000	0 000 000	0 000 000

Peruspalvelujen vos-laskelma VM:n sivuilla kaikkine osatekijöineen (lukuisia välilehtiä)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2023

VM/KAO 13.14.2022																				
2022 kuntajako																				
Valtionosuus	22,61 %																			
Kuntien lkm:	293																			

Kunta	Asukasmäärä 31.12.2021	Ikärakenne, laskennallinen kustannus	Muut laskennalliset kustannukset	Laskennalliset kustannukset yhteensä	Omarahoitus osuus, €/as	Omarahoitus osuus, €	Valtionosuus omarahoitusosuuden jälkeen (välisumma)	Lisäosat yhteensä	Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset, netto	Valtionosuus ennen verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta	Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	Kotikuntak orvaus, netto (vuoden 2022 tieto)	Veroperustemu utoksista johtuvien veromenetyste n korvaus	Maksatus (valtionosuus verokomp. + kotikuntakorv
YHTEENSÄ	5 517 897	7 906 556 632	1 599 840 784	9 506 397 415	1 333,30	7 357 012 070	2 149 385 345	265 953 604	-517 937 944	1 897 401 005	796 305 418	2 693 706 423	17 668 589	805 500 000	3 516 875 0
5 Alajärvi	9 311	14 909 429	1 878 286	16 787 715	1 333,30	12 414 356	4 373 358	600 120	1 830 996	6 804 474	5 305 645	12 110 119	2 623 852	1 921 289	16 655 2
9 Alavieska	2 491	4 477 068	397 573	4 874 641	1 333,30	3 321 250	1 553 391	68 443	374 663	1 996 497	1 719 854	3 716 351	111 858	510 827	4 339 0
10 Alavus	11 197	17 400 103	1 865 412	19 265 515	1 333,30	14 928 960	4 336 555	702 508	-845 306	4 193 757	6 189 455	10 383 212	-127 537	2 365 896	12 621 5
16 Asikkala	8 033	10 312 499	1 626 055	11 938 554	1 333,30	10 710 399	1 228 155	234 310	6 078 919	7 541 384	2 247 075	9 788 459	940 440	1 360 177	12 089 0
18 Askola	4 847	8 180 803	814 828	8 995 631	1 333,30	6 462 505	2 533 126	93 037	-1 376 148	1 250 015	1 267 644	2 517 659	540 793	791 522	3 849 9
19 Aura	3 955	6 866 601	511 979	7 378 580	1 333,30	5 273 202	2 105 379	91 316	-465 078	1 731 617	1 618 018	3 349 635	-40 689	651 431	3 960 3
20 Akaa	16 467	25 352 043	2 275 057	27 627 099	1 333,30	21 955 451	5 671 648	341 074	-4 945 378	1 067 344	7 401 590	8 468 934	-718 826	2 677 553	10 427 6
46 Enonkoski	1 362	1 514 563	959 875	2 474 438	1 333,30	1 815 955	658 483	189 064	442 628	1 290 175	416 340	1 706 515	220 660	288 898	2 216 0
47 Enontekiö	1 789	2 005 882	1 743 864	3 749 746	1 333,30	2 385 274	1 364 472	832 252	519 182	2 715 906	612 551	3 328 457	-55 221	375 458	3 648 6
49 Espoo	297 132	504 309 474	138 864 903	643 174 377	1 333,30	396 166 096	247 008 281	14 800 978	85 446 799	347 256 058	-22 694 712	324 561 346	#####	27 907 391	337 254 5
50 Eura	11 417	16 104 812	2 005 799	18 110 611	1 333,30	15 222 286	2 888 325	239 669	416 820	3 544 814	3 074 421	6 619 235	100 530	1 979 967	8 699 7
51 Eurajoki	9 334	14 739 327	1 545 810	16 285 137	1 333,30	12 445 022	3 840 115	279 816	-9 147 213	-5 027 283	-155 499	-5 182 781	-204 201	1 701 270	-3 685 7
52 Evijärvi	2 404	3 680 429	555 954	4 236 382	1 333,30	3 205 253	1 031 129	183 924	959 053	2 174 106	1 103 671	3 277 776	9 092	529 388	3 816 2
61 Forssa	16 573	18 898 074	3 631 486	22 529 560	1 333,30	22 096 781	432 779	485 591	2 022 714	2 941 084	5 815 330	8 756 414	217 694	2 840 372	11 814 4
69 Haapajärvi	6 802	11 395 330	1 284 884	12 680 215	1 333,30	9 069 107	3 611 108	515 934	-3 658 994	468 048	3 670 348	4 138 396	151 325	1 296 688	5 586 4
71 Haapavesi	6 613	12 031 743	1 568 401	13 600 143	1 333,30	8 817 113	4 783 030	451 020	-1 022 360	4 211 690	3 863 989	8 075 679	23 624	1 270 583	9 369 8
72 Hailuoto	950	1 121 398	1 358 497	2 479 895	1 333,30	1 266 635	1 213 260	110 995	-98 691	1 225 564	322 801	1 548 365	-22 357	159 895	1 685 9
74 Halsua	1 083	1 396 829	462 075	1 858 904	1 333,30	1 443 964	414 940	169 772	280 933	865 644	460 960	1 326 604	-4 471	255 907	1 578 0
75 Hamina	19 702	23 795 069	4 532 790	28 327 859	1 333,30	26 268 677	2 059 182	536 589	-504 590	2 091 180	-255 284	1 835 896	50 988	3 124 607	5 011 4
77 Hankasalmi	4 683	6 250 420	983 394	7 233 813	1 333,30	6 243 844	989 970	288 650	-274 044	1 004 576	2 617 113	3 621 689	105 240	1 017 509	4 744 4
78 Hanko	7 979	8 987 101	2 668 929	11 656 030	1 333,30	10 638 401	1 017 629	706 079	-3 000 498	-1 276 789	-68 245	-1 345 034	-25 144	1 170 751	-199 4
79 Harjavalta	6 785	8 502 098	1 193 164	9 695 262	1 333,30	9 046 441	648 821	241 610	-2 398 357	-1 507 926	-469 678	-1 977 604	-21 716	1 046 810	-952 5
81 Hartola	2 621	2 322 507	829 480	3 151 987	1 333,30	3 494 579	-342 592	243 458	532 368	433 233	312 874	746 107	-165 022	605 873	1 186 9
82 Hattula	9 405	15 068 414	1 166 872	16 235 286	1 333,30	12 539 687	3 695 599	229 576	-1 223 249	2 701 926	2 239 336	4 941 262	93 570	1 357 878	6 392 7
86 Hausjärvi	8 143	12 839 427	1 342 990	14 182 417	1 333,30	10 857 062	3 325 355	177 979	8 627	3 511 961	2 709 759	6 221 720	-1 091 676	1 365 055	6 495 0

INFO	Yhteenveto	Lask. kustannukset IKÄRAKENNE	Lask. kustannukset MUUT	Lisäosat	Muut lis_väh	Verotuloihin perust tasaus	Verokorvaukset	
------	-------------------	-------------------------------	-------------------------	----------	--------------	----------------------------	----------------	--

Järjestelmän erityisimpiä yksityiskohtia...

Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset v. 2023

VM/KAO

Valtionosuuden vähennykset, €

Kunta- numero	Kunta	Kuntien yhdistymisavustus (- 1,00 €/as)	Harkinnanvaraisten avustusten vähennys (-1,81 €/as)	Kriisikuntien harkinnanvarainen yhdistymisavustus (-1,00 €/as)	Pysyvä sopeutus (-5,98 €/as)	Kertaluontoinen vähennys vuodelle 2023 (1,81 €/as)	Aloittavien koulujen rahoitukseen liittyvä vähennys (-0,02 €/as) (päivitys)	Kumulatiivinen verotuloihin perustuvan tasauksen muutoksen neutralisointi (vuoteen 2022 asti) (-19,21 €/as)	Kumulatiivinen verotuloihin perustuvan tasauksen muutoksen neutralisointi (vuodesta 2023 alkaen) (-13,50 €/as)	Uuden syntäjäkriteerin rahoitus (-3,83 €/as)	PTT-vähennys	Eläketukivähe nnys (-0,18 €/as)	Vähennykset yhteensä
	Koko maa	-5 517 897	-9 987 394	-5 517 897	-32 997 024	-9 987 394	-110 358	-105 725 385	-74 491 610	-21 122 348	-334 598 482	-993 221	-601 049 010
5	Alajärvi	-9 311	-16 853	-9 311	-55 680	-16 853	-186	-180 939	-125 699	-35 642	-247 299	-1 676	-699 448
9	Alavieska	-2 491	-4 509	-2 491	-14 896	-4 509	-50	-48 352	-33 629	-9 535	-37 360	-448	-158 270
10	Alavus	-11 197	-20 267	-11 197	-66 958	-20 267	-224	-217 688	-151 160	-42 862	-368 840	-2 015	-912 673
16	Asikkala	-8 033	-14 540	-8 033	-48 037	-14 540	-161	-154 813	-108 446	-30 750	-250 711	-1 446	-639 509
18	Askola	-4 847	-8 773	-4 847	-28 985	-8 773	-97	-93 706	-65 435	-18 554	-102 430	-872	-337 320
19	Aura	-3 955	-7 159	-3 955	-23 651	-7 159	-79	-76 052	-53 393	-15 140	-86 608	-712	-277 861
20	Akaa	-16 467	-29 805	-16 467	-98 473	-29 805	-329	-314 871	-222 305	-63 035	-884 925	-2 964	-1 679 447
46	Enonkoski	-1 362	-2 465	-1 362	-8 145	-2 465	-27	-26 298	-18 387	-5 214	-51 428	-245	-117 398
47	Enontekiö	-1 789	-3 238	-1 789	-10 698	-3 238	-36	-34 732	-24 152	-6 848	-32 545	-322	-119 387
49	Espoo	-297 132	-537 809	-297 132	-1 776 849	-537 809	-5 943	-5 624 611	-4 011 282	-1 137 413	-22 170 371	-53 484	-36 449 834
50	Eura	-11 417	-20 665	-11 417	-68 274	-20 665	-228	-220 588	-154 130	-43 704	-255 752	-2 055	-808 894
51	Eurajoki	-9 334	-16 895	-9 334	-55 817	-16 895	-187	-181 573	-126 009	-35 730	-157 372	-1 680	-610 825
52	Evijärvi	-2 404	-4 351	-2 404	-14 376	-4 351	-48	-46 258	-32 454	-9 202	-30 206	-433	-146 487
61	Forssa	-16 573	-29 997	-16 573	-99 107	-29 997	-331	-322 728	-223 736	-63 441	-1 112 022	-2 983	-1 917 488
69	Haapajärvi	-6 802	-12 312	-6 802	-40 676	-12 312	-136	-132 472	-91 827	-26 038	-191 058	-1 224	-521 659
71	Haapavesi	-6 613	-11 970	-6 613	-39 546	-11 970	-132	-128 073	-89 276	-25 314	-184 655	-1 190	-505 352
72	Hailuoto	-950	-1 720	-950	-5 681	-1 720	-19	-18 230	-12 825	-3 637	-13 696	-171	-59 598
74	Halsua	-1 083	-1 960	-1 083	-6 476	-1 960	-22	-21 189	-14 621	-4 146	-18 430	-195	-71 164
75	Hamina	-19 702	-35 661	-19 702	-117 818	-35 661	-394	-381 837	-265 977	-75 419	-725 060	-3 546	-1 680 777
77	Hankasalmi	-4 683	-8 476	-4 683	-28 004	-8 476	-94	-91 862	-63 221	-17 926	-172 372	-843	-400 640
78	Hanko	-7 979	-14 442	-7 979	-47 714	-14 442	-160	-154 487	-107 717	-30 543	-320 105	-1 436	-707 003
79	Harjavalta	-6 785	-12 281	-6 785	-40 574	-12 281	-136	-131 953	-91 598	-25 973	-329 325	-1 221	-658 912
81	Hartola	-2 621	-4 744	-2 621	-15 674	-4 744	-52	-51 003	-35 384	-10 033	-91 326	-472	-218 673
82	Hattula	-9 405	-17 023	-9 405	-56 242	-17 023	-188	-180 363	-126 968	-36 002	-209 354	-1 693	-663 665
86	Hausjärvi	-8 143	-14 739	-8 143	-48 695	-14 739	-163	-157 042	-109 931	-31 171	-223 161	-1 466	-617 392
90	Heinävesi	-3 136	-5 676	-3 136	-18 753	-5 676	-63	-61 395	-42 336	-12 005	-108 235	-564	-260 975

INFO	Yhteenveto	Lask. kustannukset IKÄRAKENNE	Lask. kustannukset MUUT	Lisäosat	Muut lis_väh	Verotuloihin perust tasaus	Verokorvaukset	⊕	
------	------------	-------------------------------	-------------------------	----------	--------------	----------------------------	----------------	---	--

Uusia valtionosuuskriteereitä vuodelle 2023 (sote-erien lisäksi)

- Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen muutos
 - Tasausrajat uusiksi
 - Kiinteistövero 50 % painoarvolla mukaan tasauksen laskentaan
- Hyte-kerroin
 - Jaossa n. 103 miljoonaa euroa (18,66 €/as.)
 - Kuntien vaihteluväli laskelmissa 7-23 €/as., mediaani 17 €/as.
 - Lisätietoa elokuun Taloustorstaissa
- Väestönkasvu
 - Rahaa jaetaan 29 miljoonaa euroa
 - Saajina 59 kuntaa 1-26 €/as.
- Syrjäisyyslisän laskentatavan muutos
 - Rahaa jaetaan 63 miljoonaa euroa
 - 163 kuntaa saajina: 19 kuntaa 300-354 €/as., 51 kuntaa 100-299 €/as.

Valtionosuustieteiden erityisoppimäärä – aiheena syrjäisyyden lisäosa

- [https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210618#L2P1313 §](https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210618#L2P1313)
- Kunnalle myönnetään syrjäisyyden perusteella määräytyvän lisäosana euromäärä, joka lasketaan kertomalla asukasta kohden määritelty syrjäisyyden perushinta (ensi vuonna 60,48 €) kunnan asukasmäärällä ja syrjäisyysluvulla.
- Jos kunnan syrjäisyysluku on vähintään 1,5 ilman pyöristystä, kunnan lisäosa on kolminkertainen.
- Jos kunnan syrjäisyysluku on pienempi kuin 1,5 ilman pyöristystä, mutta vähintään 1,0 ilman pyöristystä, kunnan lisäosa on 1,5-kertainen.
- Jos luku on 0 ja 1 välillä, lisäosaa maksetaan, mutta 1-kertaisena (ei lue laissa, mutta näin menee)
- Syrjäisyysluvun määräytymisperusteista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

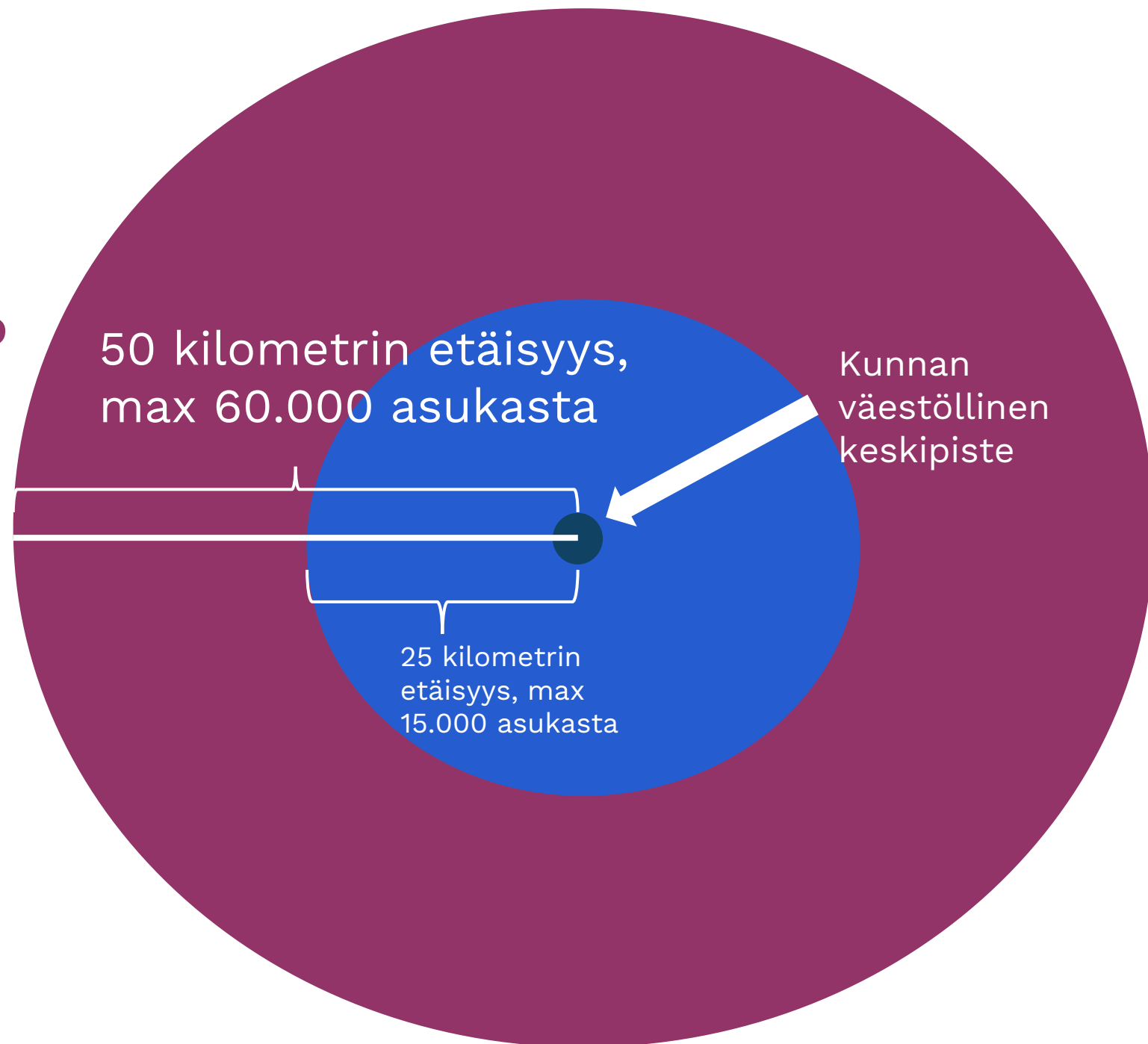
Syrjäisyysluvun määräytymisperusteet

VN:n asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2 §

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu syrjäisyysluku muodostuu kahden väestöpohjaindeksin summasta, joiden kummankin minimiarvo on 0.
- Ensimmäinen väestöpohjaindeksi (paikallinen väestöpohjaindeksi) mittaa väestön määrää 25 kilometrin etäisyydellä ja toinen (seudullinen väestöpohjaindeksi) 50 kilometrin etäisyydellä kunnan väestöllisestä keskipisteestä.
- Kunnan väestöllinen keskipiste on kunnan laskennallinen väestön keskipiste, joka lasketaan pinta-alaltaan yhden neliökilometrin suuruisista ruuduista käyttäen painomuuttujina kunkin asutun ruudun väestömäärää ja sijaintimuuttujana ruudun keskipisteen koordinaatteja.
- Paikallinen väestöpohjaindeksi saadaan vähentämällä 15 000:sta enintään 25 kilometrin etäisyydellä asuvan väestön määrä ja jakamalla erotus 15 000:lla.
- Seudullinen väestöpohjaindeksi saadaan vähentämällä 60 000:sta enintään 50 kilometrin etäisyydellä asuvan väestön määrä ja jakamalla erotus 60 000:lla.
- Indeksit lasketaan Tilastokeskuksen viiden vuoden välein tarkistamasta tilastosta, joka koskee väestön jakautumista 62 500 neliömetrin kokoisille alueille.
- ***Laskennassa käytettävät etäisyydet määritetään tieverkossa (aiemmin "linnuntietä")***

Milloin kunta on syrjäinen?

- Paikallinen väestöpohjaindeksi
- Seudullinen väestöpohjaindeksi
- Jos kumpi tahansa ehto täyttyy -> kunta saa syrjäisyysslisää

Lisävinkkejä kunnalliseen valtionosuustaitteeseen

- Jos haluaa päästä helpolla / tehdä vain välttämättömän, riittää, kun poimii Kuntaliiton taulukosta yhteenlasketun valtionosuuden
- Jos haluaa ymmärtää paremmin, tutkii myös vertailutaulukoita
- Jos haluaa jo aika hyvin ymmärtää, mistä kunnan valtionosuus muodostuu, käyttää Kuntaliiton valtionosuuslaskuria
- Jos haluaa vielä syvemmälle päästä ja vertailla muihin pienempiä vos-tekijöitä suhteessa muihin kuntiin -> VM:n taulukot ja OKM:n laskelmat
- Jos haluaa sekoittaa päänsä oikein kunnolla ilman kemiallisia päihteitä, niin katsoo rinnalla sote-siirtolaskelmia (soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat) eri versioineen, KTO-painelaskelmakehikkoa (harmi, kun vanhoja ei ole netissä) ja vielä vaikka kuntien talouden suunnittelukehikkoa (VM)

Valtionosuustietoutta Kuntaliittoa kauempaa...

VALTIOVARAINMINISTERIÖ / FI / VASTUUALUFIET / KUNTA-ASIAT / KUNTATALOUS / KUNTATALOUSOHJELMA

Kuntatalousohjelma

KuntalOUSohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja valtion toimenpiteiden tarkastelussa. Toimenpiteiden vaikutuksia on arvioitu koko kuntatalouden lisäksi kuntakokoryhmittäin sekä rahoitusperiaatteen toteutumisen näkökulmasta.

Kuntatalousohjelma valmistetaan valtiovarainministeriön nimeämässä sihteeristössä, jossa ovat mukana kaikki keskeiset kuntien tehtävälainsäädäntöä ja kuntatalouteen vaikuttavia valtion toimenpiteitä valmistelivat ministeriöt sekä Suomen Kuntaliitto. Valtion ja kuntien välisen neuvottelu on käyty Kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa sekä sille valmistelutyötä tekevässä talousajoastossa.

Kuntatalousohjelma vuosille 2023–2026

Kuntatalousohjelma vuosille 2023–2026 on laadittu valtion vuosia 2023–2026 koskevan julkisen talouden suunnitelman (JTS) valmistelun yhteydessä. Kuntatalouden tilaa ja hallituksen toimenniteiden vaikutuksia kuntien talouteen kuvataan

Valitus 1000 € tai €/as												
1000 euroa												
Koko maa (Manner-Suomi)												
Tuloksen muodostuminen												
Käyvin hinnoin	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026				
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €				
Toimintakate	-30 356 935	-31 221 279	3 % -32 550 607	4 % -34 002 877	4 % -33 127 175	-61 % -33 402 503	2 % -33 739 195	3 % -34 212 140	3 %			
Verotulot	22 912 315	23 825 588	4 % 23 480 376	7 % 25 994 641	2 % 33 644 517	-48 % 12 786 280	-6 % 13 019 044	2 % 13 362 669	2 %			
Kunnalliset	19 123 606	20 124 065	5 % 20 610 426	2 % 21 284 184	3 % 9 669 513	-55 % 8 916 731	-7 % 9 073 092	2 % 9 356 404	2 %			
Yhteisöverot	1 902 907	1 966 930	3 % 2 030 711	45 % 2 621 308	-7 % 1 858 004	-29 % 1 745 458	-6 % 1 794 312	3 % 1 804 264	1 %			
Kierteisöverot	1 866 802	1 744 593	-7 % 1 967 240	13 % 2 089 149	6 % 2 117 000	1 % 2 124 000	0 % 2 152 000	1 % 2 152 000	1 %			
Valtionosuudet	8 640 795	10 373 335	27 % 9 985 079	-9 % 10 699 048	7 % 3 502 942	-67 % 3 577 505	2 % 3 622 500	2 % 3 703 323	1 %			
Valtionosuudet-jouluk., netto	551 442	453 095	566 040	343 267	327 919	296 533	284 385	279 010				
Vuositake	1 747 617	4 040 649	3 408 888	3 034 079	4 247 303	3 257 814	3 223 750	3 082 861				
Päistot	-2 305 725	-2 299 955	-2 373 315	-2 382 986	-2 462 010	-2 503 612	-2 586 871	-2 670 129				
Satunnaiset erät, netto	394 017	79 448	104 564	9 988	90 474	50 474	0	0				
Tilikausien tulo	-164 091	1 820 142	1 140 137	651 081	1 875 768	804 676	636 879	412 732				
Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%-yks.)	1,5	0,3	0,0	1,1	0,0	0,5	0,6	0,9				
Rahoitus												
Vuositake	1 747 617	4 040 649	3 408 888	3 034 079	4 247 303	3 257 814	3 223 750	3 082 861				
Satunnaiset erät, netto	394 017	79 448	104 564	9 988	90 474	50 474	0	0				
Tulorahoituksen korjaukset	-838 736	445 539	0	0	0	0	0	0				
Tulorahoitus, netto	1 302 898	1 670 158	1 313 452	1 044 066	1 337 777	1 308 288	1 223 750	1 082 861				

[VALTIOVARAINMINISTERIÖ](#) / [FI](#) / [VASTUUALUEET](#) / [KUNTA-ASIAT](#) / [KUNTATALOUS](#) / [VALTIONOSUUDET JA KOTIKUNTAKORVAUKSET](#) / [KUNNAN PERUSPALVELUJEN VALTION](#)
/ [VALTIONOSUUSPÄÄTÖKSIÄ JA NIIHIIN LIITTYVIÄ LASKENTATietoja](#)

Valtionosuuspäätöksiä ja niihin liittyviä laskentatietoja

Vuosi 2023

[Valtionosuuksien ennakkolliset laskentatiedot vuodelle 2023](#) (sisältää useita välilehtiä)

Vuosi 2022

Kuntalainsäädäntö
Kuntien tehtävät ja toiminta
Kuntatalous
Automatisoitu talousraportointi
Kuntatalouden seuranta ja arviointi

Suomi | Svenska | English | Dawisámegiella

Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus

[Hae sivustolta](#)

Hac

Etusivu Ajankohtaista Uudistus lyhyesti **Hyvinvointialueet** Palvelujen kehittäminen Lainsäädäntö Toimeenpano Yhteystiedot

Soteuudistus / fi / Hyvinvointialueet / Rahoituslaskelma

Hyvinvointialueet

Mikä on hyvinvointialue?

Hyvinvointialuekartta

Rahoituslaskelmat

Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat

Kaikki rahoituslaskelmat ovat edelleen alustavia. Niitä päivitetään vielä useampaan kertaan ennen lopullista laskentaa. Lopullinen laskenta tehdään sote-uudistuksen voimaantuloa edeltävän vuoden tasolla kesällä 2023.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuslaskelmat

<https://vos.oph.fi/rap/>

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSSTYRELSEN

OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUSJÄRJESTELMÄN RAPORTIT

Etusivu | Takaisin | Tulostettava pdf-versio sivusta

VALTIONOSUUS/RAHOITUSOVELLUS 2022 *** OPETUS- JA KULTTUURITOIMI *** PVM: 21.12.2021 ***
*** RAPORTTI: VOS6SL22 ***

YKSITYISKOHTAINEN LASKELMA KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN MYÖNNETYSTÄ
VALTIONOSUUDESTA/RAHOITUKSESTA (EUROA) VUODELLE 2022.

Koulutusmuoto	01 Laskennall. perusteen yksiköiden lkm	02 Laskennall. peruste /yksikkö	03 Valtionos. laskennall. peruste	04 Rahoi- tus%	05 Kokonais- rahoitus
006043 Pirkkalan kunta					
20056 Perusop: piden. vaik.keh.vamm	5,0	34.278,37	171.392	100,00	171.392
20057 Perusop: muu pidennetyn oppiv.	29,0	21.387,97	620.251	100,00	620.251
20060 Joustavan perusopetuksen lisä	12,0	2.700,96	32.412	100,00	32.412
20039 Aamu- ja iltapäivätoiminta	26.944,0	26,00	700.544	57,00	399.310
20013 Lukio koulutus, nuorten oppim.	270,4	6.768,10	1.830.207	100,00	1.830.207
20004 Liikuntatoiminta	19.803,0	12,00	237.636	29,70	70.578
20005 Nuorisotyö	6.694,0	15,00	100.410	29,70	29.822
20007 Kunnan omarah.osuus lukio koul.	19.803,0	-90,27	0	100,00	-1.787.617
20093 Kunnan omarah.osuus amm.koul.	19.803,0	-186,42	0	100,00	-3.691.675
006043 Pirkkalan kunta	.	.	3.692.852	.	-2.325.320

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSSTYRELSEN

OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUSJÄRJESTELMÄN RAPORTIT

Etusivu; raporttiluettelot | Järjestäjäkohtainen haku | Yksityiskohtaiset raportit | Aikasarjat: kustannus/valtionosuus | Aikasarjat: perustiedot

sivulta löytyvät rahoitusjärjestelmän kustannus-, yksikköhinta-, rahoitus- ja tilastointipäivien opiskelijamääriä ko-
ttien oman valinnan kautta oman raporttiluettelon. Yksittäisiä valtionosuuden saajia koskevia tietoja voi hakea s-
: dynaamisesti.

atoja <http://www.oph.fi/rahoitus/valtionosuudet>.

porttiluettelot

Yksikköhinnat	Rahoitus	Tulosrahoitus	Perustiedot, kevät	Perustiedot, syksy	Kustannukset
2022	2022				
2021	2021		2021	2021	
2020	2020		2020	2020	2020
2019	2019		2019	2019	2019
2018	2018		2018	2018	2018

Yksityiskohtaiset tiedot

Itionosuuden saajittaiset yksityiskohtaiset tiedot:

- Haku valtionosuuden saajan nimellä
- Valintalista kaikista Valtionosuuden saajista | Yksityiskohtaisista raporteista

Hae raportit

Kuntakohtaisen valtionosuuden laskenta vuodelle 2023 ja eteenpäin

VOS-kriteeristön muutokset

Yksityiskohtainen jaottelu, perushinnat (€)	Nykytilanne	Puhdas siirto	Esitys
Ikärakenne:			
Ikä 0-5	9 685,98	7 671,30	7 671,30
Ikä 6	10 264,07	8 129,14	8 129,14
Ikä 7-12	8 561,08	6 780,38	6 780,38
Ikä 13-15	14 673,88	11 621,71	11 621,71
Ikä 16-18 (ehdotus 16 ja vanhemm)	4 709,16	-	60,00
Ikä 19-64	1 153,62	-	-
Ikä 65-74	2 299,72	-	-
Ikä 75-84	6 439,26	-	-
Ikä 85+	22 296,58	-	-
Muut lask.kustannukset:			
Sairastavuus	1 325,85	-	-
Työttömyysaste	103,04	89,64	65,50
Kaksikielisyys	317,67	276,37	276,37
Vieraskielisyys	2 231,32	1 941,25	1 620,00
Asukastiheys	44,88	39,05	39,05
Saaristo	437,23	380,39	380,39
Saaristo-osakunta	319,85	278,27	278,27
Koulutustausta	456,12	396,82	27,00
Lisäosat:			
Syrjäisyys	225,74	67,72	59,00
Saamen kotiseutualueen kunta	2 867,09	860,13	860,13
Työpaikkaomavaraisuus	68,50	20,55	12,15
Hyvinvoinnin ja terv. edistäminen (h)	-	-	18,23
Asukasmäärän kasvu	-	-	9,70

Sote-valtionosuuksien poisto ja perushintojen muutokset.

Kuntaliiton valtionosuuslaskuri (yhteenvetosivun yläosa)

26.4.2022, Kuntaliitto / Mikko Mehtonen, Lähde: VM

- Oivallinen väline valtionosuuslaskelman ymmärtämiseksi
- Voit testata, miten asukasmäärien muutos vaikuttaa
- Soveltuu erityisesti opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien ennakkolaskelman tekemiseen

28.4.2022, Kuntaliitto / Mikko Mehtonen, Lähde: VM

KUNNAN VALTIONOSUUSRAHOITUS 2023				
Taulukon täyttöohje:				
	Valitse, syötä tai tarkista sinisten kenttien tiedot			
	Tiedot siirtyvät automaattisesti työkirjan muista taulukoista keltaisiin kenttiin. Tarkista tiedot.			
Lisätiedot: Suomen Kuntaliitto / Mikko Mehtonen, p. 050-592 8986				
Kunta:	Akaa	Akaa solu aktiiviseksi ja valitse kunta alavetovalikosta		
Asukasluku 31.12.2021:	16 467			
YHTEENVETO				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM)		euroa	euroa/asukas	
Ikärakenne		25 352 043	1 540	
Muut laskennalliset kustannukset		2 275 057	138	
Kunnan laskennalliset kustannukset yhteensä		27 627 099	1 678	
Kunnan omarahoitusosuus laskennallisesta kustannuksesta	-1 333 €/asukas	-21 955 451	-1 333	
Valtion osuus laskennallisesta kustannuksesta		5 671 648	344	
Lisäosat		341 074	21	
Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä		-4 945 378	-300	(ml. verotuloihin perustuvan tasaustasauksen ja syrjä-
JOSTA: sote-uudistuksen pysyvät tasaukset:				
Muutosrajoitin		-1 714 207	-104	
Siirtymätasaus (vuonna 2023)		-1 810 468	-110	
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tulopohjan tasausta		1 067 344	65	

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti

24.29 %

Kunnan oma valtionosuusprosentti

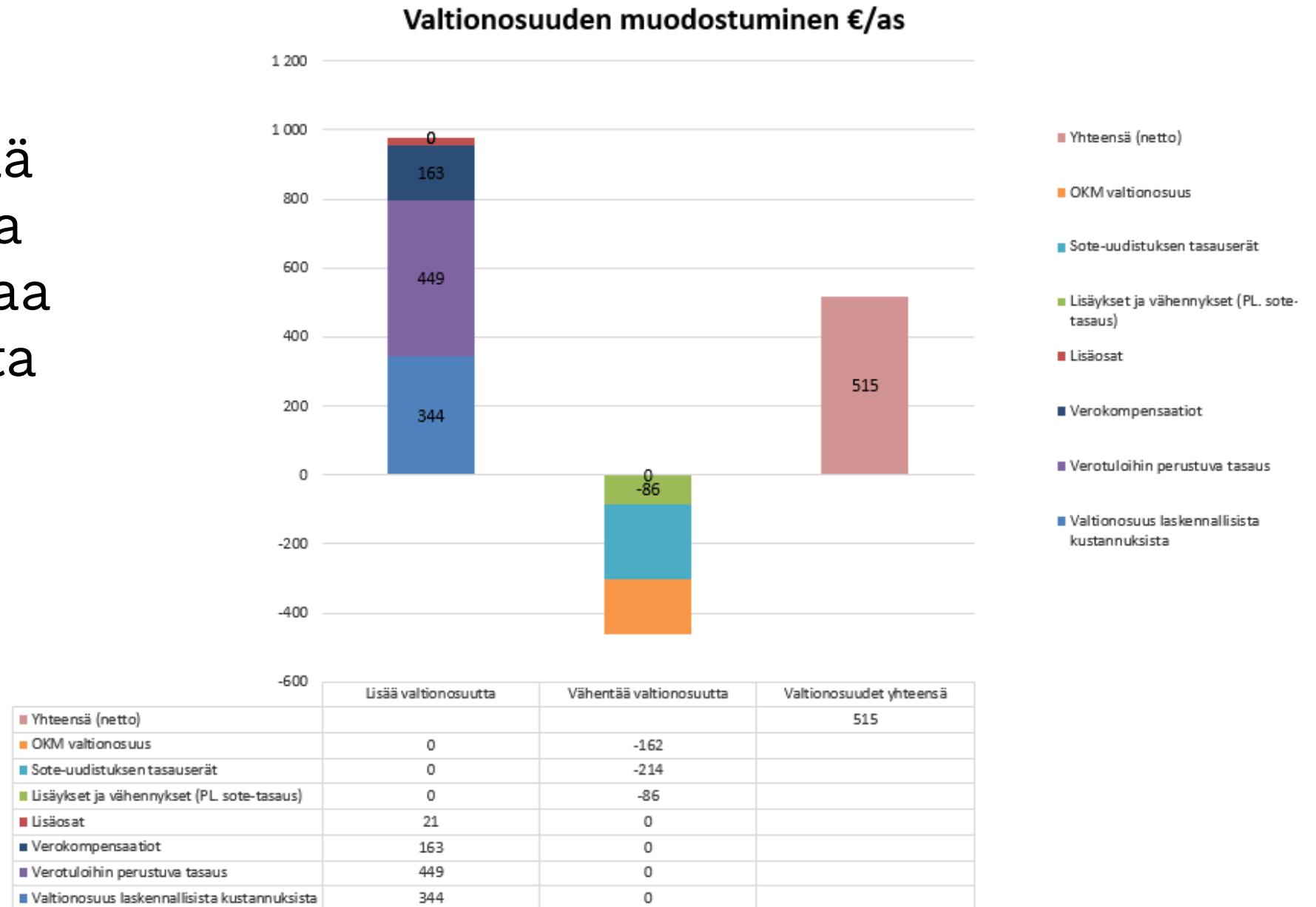
20.53 %

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti
24,29 %
Kunnan oma valtionosuusprosentti
20,53 %

Kuntaliiton valtionosuuslaskuri (yhteenvetosivun alaosa)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tulopohjan tasausta				1 067 344	65
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+tasauslisä/-tasausvähennys)				7 401 590	449
1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM)				8 468 934	514
2. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet					
Vuoden 2022 rahoitus				-2 659 976	-162
Laskurilla laskettu rahoitus vuodelle 2023 (vain jos olet täyttänyt välilehdet 8 ja 9)				0	0
<i>Mistä</i>				<i>Vihje: korvaa laskurin summa ylemmään soluun</i>	
- kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutukseen		-90,27 €/asukas		-1 486 476	
- kunnan omarahoitusosuus ammatilliseen koulutukseen		-186,42 €/asukas		-3 069 778	
- positiiviset erät (esim. lukiorahoitus, vammaiskorotukset, opistot, taidelaitokset, apip)				4 556 254	
Kunnan valtionosuusrahoitus 2023				5 808 958	353
Momentti 28.90.35 Verotulomenetysten korvaus					
- verotulomenetysten korvaukset vuosina 2010-2022 (ml. takaisinperintä)				2 677 553	163
Kunnan valtionosuus ja verotulomen. korvaukset 2023				8 486 511	515
Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset (2021 tietojen mukaan)					
Kotikuntakorvaukset, netto				-718 826	
Kunnan valtionosuus, verotulomen. korvaus ja kotikuntakorvaukset 2023 (arvio)				7 767 685	472
maksatus				647 307 €/kuukausi	

- Laskuri piirtää grafiikan, joka havainnollistaa valtionosuutta lisäävät ja vähentävät osatekijät

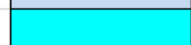

KUNNAN VALTIONOSUUSRAHOITUS 2023

Taulukon täyttöohje:

Valitse, syötä tai tarkista sinisten kenttien tiedot

Tiedot siirtyvät automaattisesti työkirjan muista taulukoista keltaisiin kenttiin. Tarkista tiedot.

Lisätiedot: Suomen Kuntaliitto / Mikko Mehtonen, p. 050-592 8986

Kunta:

Asukaslu

YHTEEN

Kunnan

Ikärak

**Huomaa täyttöohje ja laskelman välilehdet
taulukon alareunassa!**

Muut laskennalliset kustannukset

27 627 000 138

Kunnan laskennalliset kustannukset yhteensä

27 627 000 1 678

1.Täyttöohjeet

2.Yhteenveto

3.Ikärakenne

4.Muut lask. kustannukset

5.Lisäosat

6.Vähennykset ja lisäykset

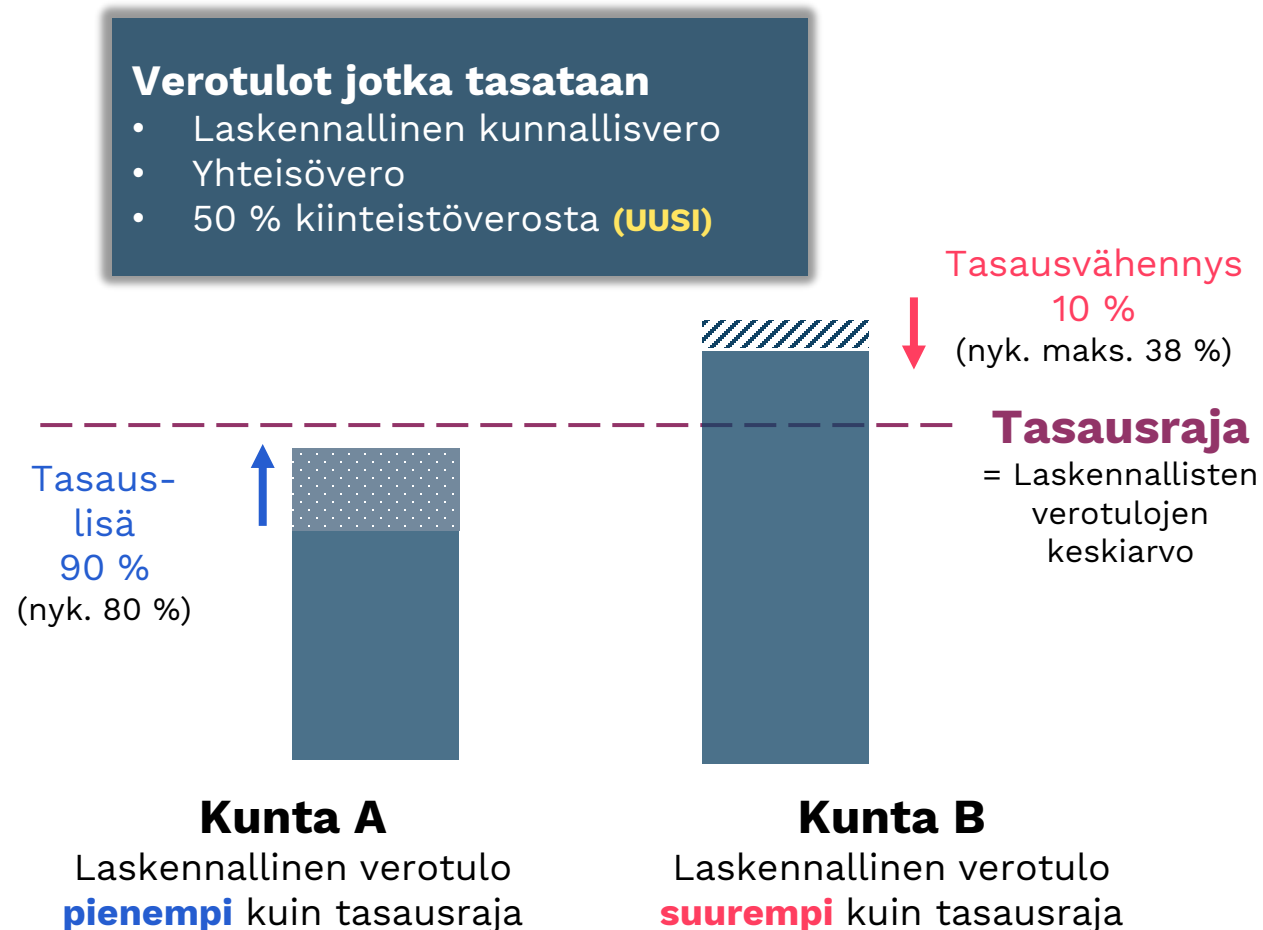
8.Opetus ja kulttuuri, muu vos

9.Lukio

- Laskurin välilehtien kautta hahmottuu, mistä osista valtionosuuslaskelma muodostuu.
- Laskuri on hyvä tapa opiskella järjestelmän rakennetta ja testata, miten eri tekijöiden muutos vaikuttaa kunnan saaman valtionosuuden määrään.

Laskennallisten verotulojen taseaus sote-uudistuksessa

- Taseauslisän ja –vähennyksen **prosenttiosuudet** muuttuvat
- **Puolet kiinteistöverosta** sisällytetään tasattaviin verotuloihin ja ne tasataan yhdessä kunnallis- ja yhteisöveron kanssa
 - Voimaloitoksista ainoastaan ydinvoimaloitokset, ei muut voimaloitokset.

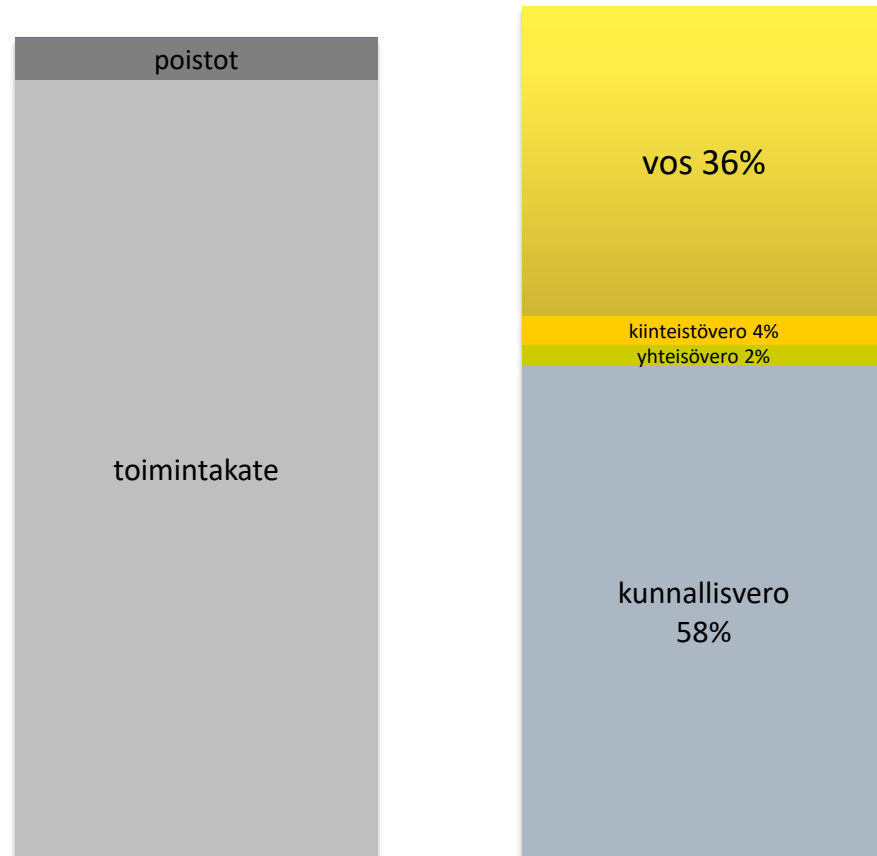

VM:n ennakkollinen tasaustaskelma vuodelle 2023, kevät 2022

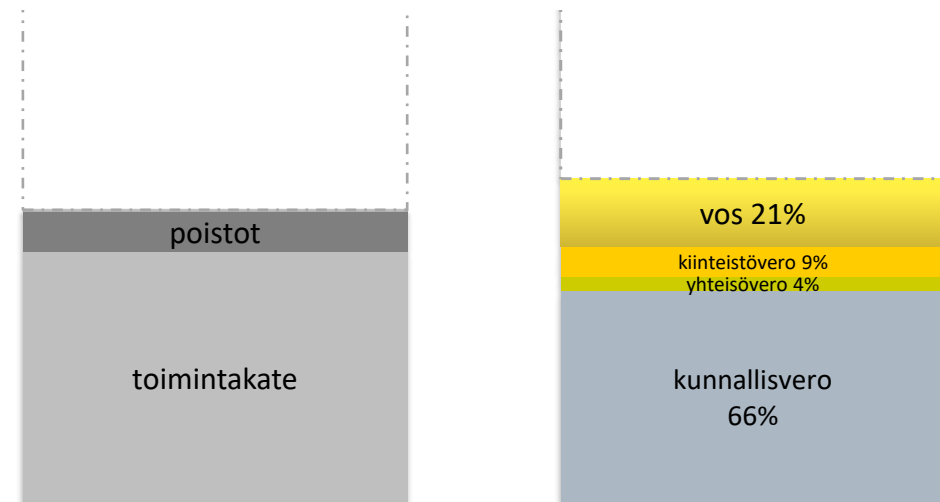
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus 2023															
VM/KAO															
Veroennuste (maksuunpantu) vuodelle 2021															
Keskimääräinen tuloveroprosentti: 20,02															
Tasausraja: 1 957,00 euroa/as															
Tasausraja: 100 %															
Tasauslisä-%: 90 %															
Tasausvähennys-%: 10 %															
293							Laskentatekijät:							Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus:	
Kunta-numero	Kunta	Asukasluku 31.12.2020	Tulovero prosentti 2021	Tulovero- prosentti 2021 ml. 12,64 %-y leikkuu- osuus	Kunnallisvero (maksuunpantu), €	Verotettava tulo (kunnallisvero), €	Laskennallinen kunnallisvero, €	Maksettava yhteisövero, €	Laskennallinen kiinteistövero (ydivn.), €	Laskennallinen verotulo yhteensä, €	Laskennallinen verotulo yhteensä, €/asukas (=tasausraja)	Erotus = tasausraja - laskennallinen verotulo, €/asukas	Tasaus, €/asukas	Tasaus, €	
	Kaikki kunnat	5 503 664	20,02	7,38	20 965 779 770	104 704 605 186	7 727 199 863	2 067 987 205	975 467 490	10 770 654 557	1 957,00	0	145	796 305 418	
5	Alajärvi	9 419	21,75	9,11	26 814 194	123 283 649	9 098 333	2 229 084	1 210 405	12 537 822	1 331	626	563	5 305 645	
9	Alavieska	2 517	22,00	9,36	7 184 402	32 656 372	2 410 040	344 893	259 886	3 014 820	1 198	759	683	1 719 854	
10	Alavus	11 332	21,25	8,61	31 121 034	146 451 926	10 808 152	2 831 763	1 659 637	15 299 552	1 350	607	546	6 189 455	
16	Asikkala	8 059	20,75	8,11	27 652 908	133 267 024	9 835 106	1 789 286	1 650 321	13 274 713	1 647	310	279	2 247 075	
18	Askola	4 878	21,50	8,86	19 206 191	89 331 121	6 592 637	1 046 486	498 630	8 137 753	1 668	289	260	1 267 644	
19	Aura	3 959	21,50	8,86	14 688 497	68 318 589	5 041 912	532 150	375 904	5 949 965	1 503	454	409	1 618 018	
20	Akaa	16 391	22,25	9,61	61 885 684	278 137 904	20 526 577	1 748 290	1 578 331	23 853 199	1 455	502	452	7 401 590	
46	Enonkoski	1 369	21,00	8,36	3 600 340	17 144 474	1 265 262	703 779	247 492	2 216 533	1 619	338	304	416 340	
47	Enontekiö	1 808	21,25	8,61	5 395 136	25 388 875	1 873 699	545 684	438 261	2 857 644	1 581	376	339	612 551	
49	Espoo	292 796	18,00	5,36	1 400 666 513	7 781 480 628	574 273 270	148 338 438	77 337 184	799 948 892	2 732	-775	-78	-22 694 712	
50	Eura	11 483	21,00	8,36	42 438 531	202 088 245	14 914 112	2 645 453	1 496 642	19 056 207	1 660	297	268	3 074 421	
51	Eurajoki	9 452	18,00	5,36	30 945 938	171 921 876	12 687 834	2 477 166	4 887 550	20 052 551	2 122	-165	-16	-155 499	
52	Evijärvi	2 408	22,50	9,86	7 361 998	32 719 990	2 414 735	708 162	363 258	3 486 155	1 448	509	458	1 103 671	
61	Forssa	16 800	20,50	7,86	54 921 535	267 909 928	19 771 753	4 255 826	2 388 544	26 416 123	1 572	385	346	5 815 330	
69	Haapajärvi	6 896	22,50	9,86	21 576 671	95 896 317	7 077 148	1 545 870	794 289	9 417 307	1 366	591	532	3 670 348	
71	Haapavesi	6 667	22,00	9,36	19 540 165	88 818 934	6 554 837	1 405 288	793 872	8 753 998	1 313	644	580	3 863 989	
72	Hailuoto	949	20,50	7,86	3 310 282	16 147 719	1 191 702	137 441	169 383	1 498 526	1 579	378	340	322 801	
74	Halsua	1 103	23,50	10,86	3 243 469	13 801 996	1 018 587	459 672	168 134	1 646 393	1 493	464	418	460 960	
75	Hämeenlinna	10 077	21,00	8,00	37 005 000	174 070 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	1 000	100	10	100 000	
INFO		Yhteenveto	Lask. kustannukset IKÄRAKENNE			Lask. kustannukset MUUT			Lisäosat	Muut lis_väh	Verotuloihin perust tasaus		Verokorvaukset		
															+

Sote-uudistuksen vaikutus tasataan

Siirtolaskelmissa esitetään
laskennallinen arvio
tasapainotilasta vuonna 2022

Uuden kunnan valtionosuutta lisätään tai vähennetään tarvittaessa sen verran, että tasapainotila muuttuu maksimissaan 60 €/as **sote-uudistuksen seurauksena.**

Muuttuvat kulut ja tuotot

Siirtyvien tehtävien nettokustannukset eli:

Toimintakate ja poistot. Esimerkiksi asiakasmaksut tulee vähennetyiksi siirtävistä kuluista.

Verotuskustannusten alenema huomioidaan myös siirtävänä kuluna.

Siirtyvät nettokulut

Sote-
valtionosuudet,
verokompensaatiot

Sote sidonnaisten valtionosuuksien ja verokompensaatioiden siirto.

Kunnallisveroleikkaus,
verokompensaatiot,
efektiivisyyden muutos

Kunnallisveroprosentin leikkauksen euromääräinen vaikutus vaihtelee kunnittain. Veroprosenttiyksikön tuotto on eri ja siten myös euromäärä.

Verotuloihin
perustuvan tasauksen
muutos

Tasausrajoja muutetaan jonka lisäksi keskimääräinen tulo muuttuu. Kiinteistöveron huomioiminen (50%).

Yhteisöveron leikkaus

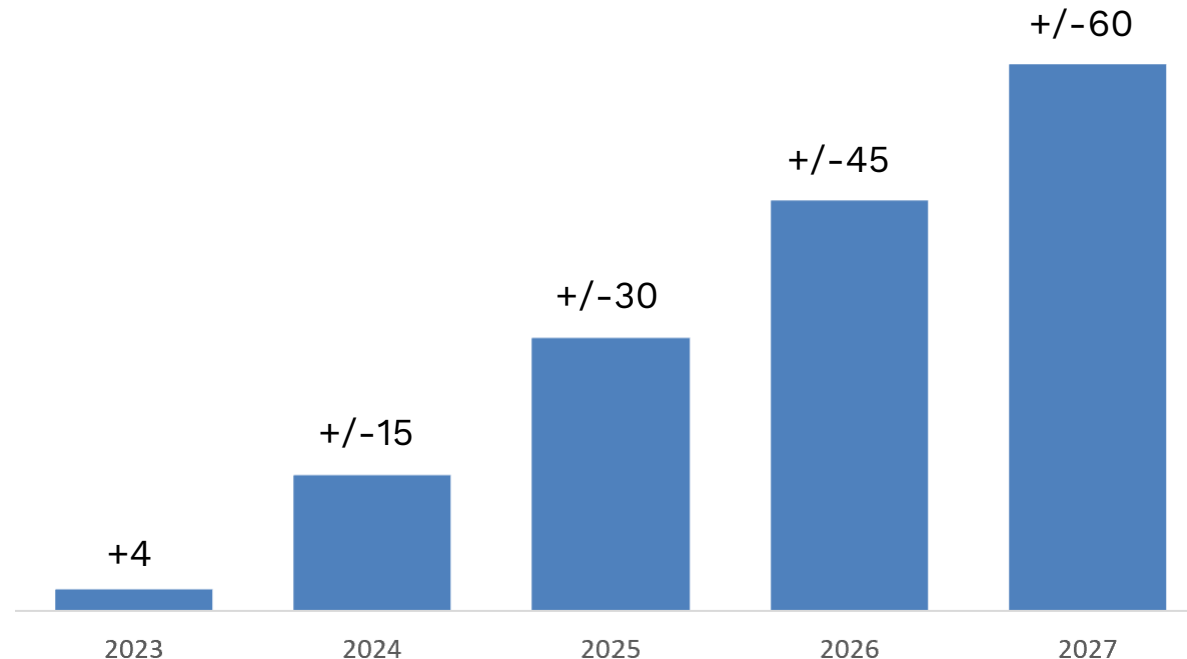
Yhteisöveroleikkauksen euromäärä vaihtelee myös kunnittain vaikka myös sen leikkausprosentti tasasuuruinen.

Järjestelmäuudistuksen
tasaus (VOS)

Järjestelmäuudistuksen tasaus lasketaan siten, että edellä mainittujen muutosten jälkeen vaikutus talouden tasapainotilaan on maksimissaan +-60 euroa asukasta kohden.

Kaksiosainen järjestelmämuutoksen tasaus: muutosrajoitin ja siirtymätasaus

- Sekä muutosrajoitin että siirtymätasaus jäävät pysyväksi osaksi kuntien valtionosuutta
 - Tarkistetaan kerran vuosien 2021 ja 2022 tp-tietoja vastaaviksi
- Muutosrajoitin 40/60
- Siirtymätasaus takaa porrastuksen:

Muutosrajoittimen laskenta

Kunta jolla siirtyvät kulut ylittävät siirtyvät tuotot

Siirtyvät kulut vs. siirtyvät tuotot

SIIRTYVÄT KUSTANNUKSET				SIIRTYVÄT TUOTOT	
Toimintakate	-31 667			Kunnallisvero	16 779
Verotuskustannusten alenema	-89			Yhteisövero	401
Poistot	0			Sote vos	9 569
				Verotulomenetysten kompensatiot	3 062
				Verotuloihin perustuvan tasauksen muutos	1 138
Siirtyvät kulut yhteensä	-31 756			Siirtyvät tuotot yhteensä	30 950
					
		Erotus		-717	
		Muutosrajoitin		-432	
					

Huomioita:

Muutosrajoitin ja siirtymätasaus osana uuden kunnan valtionosuutta

	Vanha		Uusi	Uusi	Uusi	Uusi
Valitse verotulot:	kunta	Siirtyvät	kunta (2023)	kunta (2024)	kunta (2025)	kunta (2026)
maksuunpannut verot (VM:n siirtolaskelman mukaan)	100 %	53 %	47 %			
Verotulot	32 596	17 180	15 416	15 416	15 416	15 416
siitä: Kunnan tulovero	29 590	16 779	12 811	12 811	12 811	12 811
siitä: Osuus yhteisöveron tuotosta	1 203	401	802	802	802	802
siitä: Kiinteistövero	1 803		1 803	1 803	1 803	1 803
Valtionosuudet	18 564	13 374	4 108	4 191	4 306	4 421
siitä: Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	14 320	10 312	4 008	4 008	4 008	4 008
siitä: Verotulomenetysten kompensatiot	4 342	3 062	1 279	1 279	1 279	1 279
siitä: Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-98		-98	-98	-98	-98
siitä: Muutosrajoitin			-432	-432	-432	-432
siitä: Siirtymätasaus (jaksotettu)			-649	-566	-451	-337

Esimerkkikunnalla muutosrajoitin ja siirtymätasaus ovat negatiivisia koska siirtyvät kulut ovat siirtyviä tuottoja suuremmat (kunta hyötyy).

Järjestelmätasaus muuttaa kunnan talouden tasapainotilan muutoksen +60 €/as ylärajalle.

Muutosrajoittimen laskenta

Kunta jolla siirtyvät tuotot ylittävät siirtyvät kulut

SIIRTYVÄT KUSTANNUKSET			SIIRTYVÄT TUOTOT	
Toimintakate	-33 460		Kunnallisvero	46 649
Verotuskustannusten alenema	-244		Yhteisövero	487
Poistot	-259		Sote vos	7 401
			Verotulomenetysten kompensatiot	1 385
			Verotuloihin perustuvan tasauksen muutos	-9 864
Siirtyvät kulut yhteensä	-33 963		Siirtyvät tuotot yhteensä	46 057
				
		Erotus	12 339	
		Muutosrajoitin	7 400	
Huomioita:				

Muutosrajoittimen laskenta

Kunta jolla siirtyvät tuotot ylittävät siirtyvät kulut

	Vanha		Uusi	Uusi	Uusi	Uusi
Valitse verotulot:	kunta	Siirtyvät	kunta (2023)	kunta (2024)	kunta (2025)	kunta (2026)
maksuunpannut verot (VM:n siirtolaskelman mukaan)	100 %	67 %	33 %			
Verotulot	70 128	47 135	22 993	22 993	22 993	22 993
siitä: Kunnan tulovero	63 952	46 649	17 304	17 304	17 304	17 304
siitä: Osuus yhteisöveron tuotosta	1 460	487	973	973	973	973
siitä: Kiinteistövero	4 716		4 716	4 716	4 716	4 716
Valtionosuudet	3 400	-4 614	16 859	16 664	16 511	16 359
siitä: Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-866	-5 999	5 133	5 133	5 133	5 133
siitä: Verotulomenetysten kompensaatiot	1 896	1 385	510	510	510	510
siitä: Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	2 370		2 370	2 370	2 370	2 370
siitä: Muutosrajoitin			7 400	7 400	7 400	7 400
siitä: Siirtymätasaus (jaksotettu)			1 444	1 250	1 097	944

Esimerkkikunnalla muutosrajoitin ja siirtymätasaus ovat positiivisia koska siirtyvät kulut ovat siirtyviä tuottoja pienemmät. Järjestelmätasaus muuttaa kunnan talouden tasapainotilan muutoksen -60 €/as alarajalle.

Muutosrajoitin käytännössä

Hyvinvointialueille siirtyvät kulut ja vertailu edelliseen laskelmaan

22.4.2022 / Olli Riikonen

Lähde: Kuntien rahoituslaskelmat (soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat)

nro	Kunnat	Asukasluku 31.12.2020	Siirtyvät kustannukset (TPA21+TA22), kevään 2022 laskelma	Siirtyvät kustannukset (TA21+TS22), kevään 2021 laskelma	Muutos	Muutos, %	Muutosrajoitin €, kevät 2022	Muutosrajoitin €, kevät 2021	Muutosrajoittimen arvon muutos	Muutosrajoittimen arvon muutos €/as.
1	Koko maa	5 503 664	21 233 581 000	20 634 799 345	598 781 655	2,9 %	-3 590 915	-3 796 429	205 514	0
5	Alajärvi	9 419	39 646 921	38 839 518	807 402	2,1 %	1 879 209	1 668 550	210 659	22
9	Alavieska	2 517	11 137 035	11 236 048	-99 013	-0,9 %	443 440	178 404	265 035	105
10	Alavus	11 332	51 634 765	49 709 029	1 925 736	3,9 %	476 651	714 088	-237 438	-21
16	Asikkala	8 059	30 109 033	32 591 250	-2 482 217	-7,6 %	3 540 836	1 600 880	1 939 957	241
18	Askola	4 878	17 008 779	16 825 358	183 421	1,1 %	-654 209	-807 160	152 950	31
19	Aura	3 959	13 013 717	12 633 461	380 256	3,0 %	33 268	135 749	-102 480	-26
20	Akaa	16 391	63 080 316	61 780 532	1 299 784	2,1 %	-1 714 207	-2 001 301	287 094	18
46	Enonkoski	1 369	6 771 294	6 726 529	44 765	0,7 %	287 606	218 929	68 677	50
47	Enontekiö	1 808	9 525 690	9 346 738	178 952	1,9 %	-51 230	8 293	-59 523	-33
49	Espoo	292 796	873 784 055	915 111 171	-41 327 116	-4,5 %	86 211 521	65 436 034	20 775 487	71
50	Eura	11 483	46 167 067	45 870 218	296 849	0,6 %	628 306	-161 375	789 681	69
51	Eurajoki	9 452	40 881 674	38 556 068	2 325 606	6,0 %	-4 112 808	-2 670 744	-1 442 064	-153
52	Evijärvi	2 408	10 574 354	10 661 690	-87 336	-0,8 %	699 287	405 686	293 601	122
61	Forssa	16 800	73 155 528	71 194 578	1 960 950	2,8 %	1 546 169	1 580 626	-34 457	-2
69	Haapajärvi	6 896	32 941 396	32 259 974	681 422	2,1 %	-1 514 006	-1 747 828	233 822	34
71	Haapavesi	6 667	29 998 503	28 474 977	1 523 525	5,4 %	16 198	402 485	-386 287	-58

Kuntataloustiimin sote-muutosvideot

- Katso videotietoiskut sote-uudistuksen vaikutuksista kuntien talouteen - löydät ne tämän linkin takaa

Vuoden 2023 laskelmien päivitykset

- Kesällä 2022, kun tilinpäätöstiedot 2021 ovat lopullisia ja tilastoitu
 - hyvinvointialueelle siirtyvät kustannukset päivitetään vuoden 2021 tietojen osalta tilinpäätösennakosta lopullisten tilinpäätöstietojen mukaisiksi, TA2022-luku pysyy ennallaan
 - vaikutus kunnan valtionosuuksiin, jos TPE21 ja TP21 poikkeavat
- Syksyllä budjettiriihen jälkeen – indeksitarkistuksia ym. (toivottavasti) hienosäätöä
- Vuonna 2023, kun kuntien TP22 valmiina
 - lopullinen kunnilta hyvinvointialueille siirtyvä rahoitus varmistuu silloin
 - mahdollinen puuttuva rahoitus leikkaa kuntien valtionosuuksia ja jos kävisikin päinvastoin, kuntien valtionosuuksia lisättäisiin
 - vaikutus kuntien valtionosuuksiin vuodesta 2024 alkaen

Miten sote vaikuttaa vuodesta 2024 eteenpäin?

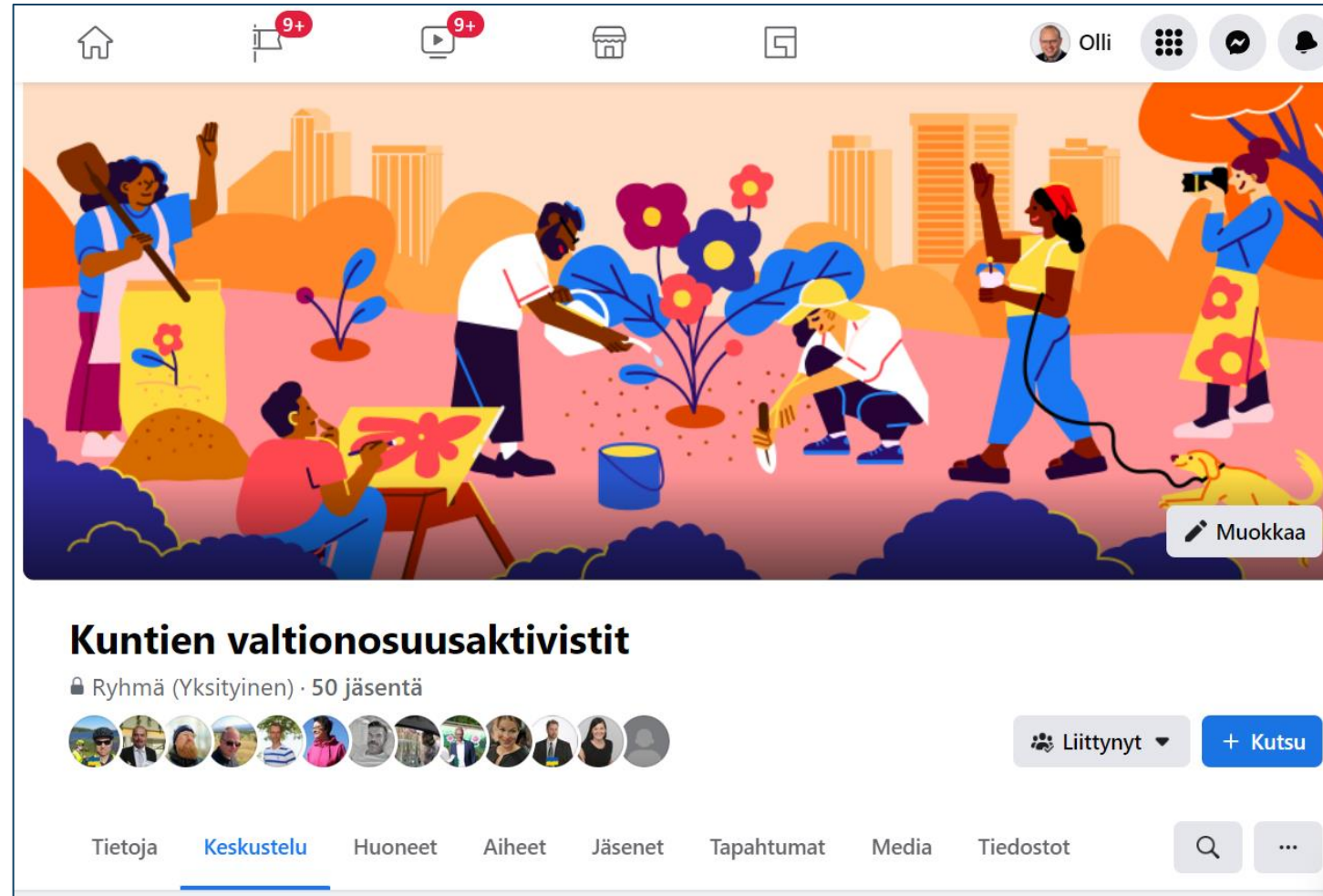
- Muutosrajoitin ja siirtymätasaus ovat toistaiseksi pysyvä osa valtionosuuksia
- Sote-siirtolaskelmat päivitetään lopulliseksi vuoden 2022 tilinpäätöslukujen mukaan vuoden 2023 aikana
- Laskelmassa huomioidaan sote-kulujen muutos (TA22 – TP22) sekä verotulojen kehitys
- Jos sote-kulut osoittautuvat TP22:ssa suuremmiksi kuin TA22:ssa ja verotulojen kasvu ei kata erotusta, kunnilta leikataan valtionosuuksia hyvinvointialueiden rahoitustarpeiden kattamiseksi
- Vaikuttaa kuntakohtaiseen laskelmaan 2024 alkaen

Valtionosuudet 2024-

- Valtionosuuslukuja vuoden 2023 jälkeiseen aikaan löytyy VM:n painelaskelmasta ja Kuntaliiton jakoavaimesta -> ei voi suositella
- Arvio vuosille 2024 ja 2025 on, että valtionosuuksien taso (ilman TE-uudistuksen vaikutusta) on matalampi kuin vuonna 2023
- Arvio perustuu todennäköisyysolettamaan, että kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset tulevat olemaan kuntien tilinpäätöksissä 2022 suuremmat kuin talousarvioissa ja siirtyvien tulojen kasvu ei kata tuota muutosta -> erotus katetaan kuntien valtionosuuksia leikkaamalla
- Valtionosuuksien näin muuttuva taso on pysyvä (pl. Normaalit vuotuiset indeksitarkistukset tai muut valtionosuuksiin kohdistettavat leikkaukset tai lisäykset). Kuitenkin vuosina 2024 ja 2025 leikataan vielä erikseen vuoden 2023 mahdollinen ns. liikaa maksettu valtionosuus
- Tarkkojen ennakkolaskelmien tai arvioiden tekeminen tässä vaiheessa on mahdotonta. Käsitys tarkentuu sitä mukaan, kun tieto vuoden 2022 sote-kustannusten ja verotulojen kehityksestä tarkentuu. Lopullisesti vasta syksyllä 2023

Ryhdy aktivistiksi!

- Keskustelufoorumi Facebookissa kuntien valtionosuusaktivisteille = virka-/toimihenkilöille, joiden työhön valtionosuuksilla on vaikutusta
- Hyvä paikka kuntakentälle esittää toiveita, miten laskelmia ja muita aineistoja pitäisi kehittää
- [Kuntien valtionosuusaktivistit | Facebook](https://www.facebook.com/groups/498985841781119)
- <https://www.facebook.com/groups/498985841781119>

Ollaan yhteyksissä

Olli Riikonen

Erityisasiantuntija (valtionosuudet ja –avustukset)

Puh. 050 477 5619

olli.riikonen@kuntaliitto.fi

Twitter @Riikosenolli

Facebookissa [Kuntien valtionosuusaktivistit](#)

www.kuntaliitto.fi

KUNTA LIITTO